

ရှင်မဟာသီလဝံသ

ဝိရာယန

ဝတ္ထု

ပဌမအကြိမ်

စကားချိုး*

ရှေးအကျဆုံးစကားပြေ

ဤပါရာယန ဝတ္ထုသည် သာသနာ (၂၀၅၅) နှစ်ထောင်ငါးဆယ့်ငါးနှစ်တွင် စီရင်ပြီးစီးကြောင်း နိဂုံး ဆိုထားရကား ယခု သာသနာ ၂၅၀၆ နှစ်သို့ ရောက်၍ နှစ်ပေါင်း (၄၅၁) နှစ်ခန့် ရှိလေပြီ ။ မြန်မာစကားပြေ စာပေ များ အနက် ရှေးအကျဆုံး စကားပြေတစ်ခု ဖြစ်သည် ။ မည်မျှရှေးကျသည်ကိုမူ အောက်ပါ ဝေါဟာရ စကားလုံးများ ကို ထောက်၍ တွက်ဆနိုင်ပေသည် ။

ပရိက္ခရာကို သိမ်းပကား၏ ။ လက်ဝဲရံနှင့်အကွ ၊ သဃ်နော်အဆုံးရှိ၏ ၊ နှလုံးကွက်သောကြောင့် ၊ ရှစ်မင်းပယ် စားလောက်သော ၊ လာသောအခြည်အဝါ ၊ သာလကာစားရ၏ ။ ပါတိမုက်လွှတ်တော်မူလျှင် ၊ ရသေ့များ တို့ ကိုယ်တို့ ကုန်အောင် ၊ မြို့စွာ အောက်တော်ကျိုက်၍ ၊ တက်တက်ခေါ်လျက် ၊ ကျောက်ချင်းထ၍ တခွန်းမဆိုစောက် ၊ စာတီဝယ် တမြတ်လှည်းဘူးသော ၊ ငါမဝတ်ရပြီဆိုဖျည်းအံ့သတည်း ၊ ဖြစ်စရက်ခေါက်လျှင် အကျိုး သော်ကား ၊ အဆင်းရူပကာယ် တင့်တယ်စွာ ၊ ထိုသည်တံတင်းကမ်းပါးဟု ၊ ဆုတောင်း ခေါက်ရက် ကျွတ်ဆုရလေပြီးမှ ၊ မသန့် မသက် ဖြင့် တလှ၏ ၊ အသက်မွေးခြင်းကား ရပ်စောက်စာသာတည်း ၊ မျက်နှာသိမ်းပြည်းရှိလျက် ၊ ထိုထိုကျေးမက်တို့ ၌ ၊ ငါ့ငှာမှတ်သောတဏှာ ၊ ယခုသွား၍ ကြားပချိမ့် ။ စသောဝေါဟာရ စကားလုံးများ ပင် ဖြစ်လေသည် ။

ရှင်မဟာသီလဝံသသည် ကဗျာ ၊ လင်္ကာ အသီအကုံး ဝါသနာထုံ၍ ကျွမ်းကျင်သည် အလျောက် စကားပြေ ရေးသားရာတွင် လည်းကောင်း ၊ ပါဠိ ဂါထာများ အနက်ပေးရာတွင် လည်းကောင်း ချိတ်ဆက် ကာရန်လင်္ကာသံများ ပါဝင်နေလိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ရသော်လည်း လုံးဝ ပါဝင်ခြင်းမရှိပေ ။ သဒ္ဒါလင်္ကာရခေါ် သာယာနာဗျော်ဖွယ် အက္ခရာ အချိတ်အဆွယ်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ခြင်း မရှိမူ၍ အတ္ထာ လင်္ကာရခေါ် အဘော်နည်းသွင်းလိုရင်းသိလွယ် အနက်အဓိပ္ပာယ်တို့ဖြင့်သာ တန်ဆာဆင်ထားခြင်း

ဖြစ်ပေသည်။ အချို့ဝေါဟာရ စကားလုံးများ မှာ ဤခေတ်လူတို့ မသိ
နားမလည်နိုင်ဖြစ်သော်လည်း ထိုခေတ်လူတို့ အဖို့ ခေတ်သုံးစကား ဖြစ်၍
နားလည်နိုင်ပေသည်။ ဤပါရာယဝတ္ထုထက် ရှေးကျသော စကားပြေများ ပေါ်ပူသည်ဟု
ဆိုရစေကာ ထိုစကားပြေများ ကို ယခုအခါ မတွေ့မမြင် ရတော့ပေ။ သို့ ဖြစ်၍ စကားပြေ
ဝတ္ထုတွင် ရှေးအကျဆုံး စကားပြေဝတ္ထုအဖြစ် ပျောက်ပျက် တိမ်ကောမသွားရအောင်
စောင့်ထိန်းထားသင့်ပေသည်။

*၁၉၉၆ ခုနှစ် ပုံနှိပ်မှုတွင် ပါသည့် စာကို ပြန်လည်ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပါရာယနဝတ္ထုအစီအစဉ်

ရှင်မဟာသီလဝံသ မထေရ်မြတ်သည် ပါရာယနသုတ္တန် တရားကို အခြေခံ
မူတည်၍ ပါရာယနဝတ္ထုကို အခန်းကြီး ၄ ခန်း၊ ဝတ္ထုကြီး ၈ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုငယ်များ ၈၁ တို့ဖြင့်
တန်ဆာဆင်၍ စီရင်ရေးသားတော်မူရာ အခန်းကြီး ၄ ခန်းနှင့် ဝတ္ထုကြီး ၈ ဝတ္ထုတို့မှာ -

အခန်း (၁) ရဟန်းတော်တို့ ကျင့်သုံးလိုက်နာ နည်းယူရန် ပြဆိုသော
အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဝတ္ထုနှင့် အရှင်မောဂ္ဂလာန် ဝတ္ထု။

အခန်း (၂) ရဟန်းမိန်းမထေရ်တို့ ကျင့်သုံးလိုက်နာ နည်းယူရန် ပြဆိုသော
ခေမာထေရီ ဝတ္ထုနှင့် ဥပ္ပလဝဏ်ထေရီ ဝတ္ထု။

အခန်း (၃) လူဒါယကာတို့ ကျင့်သုံးလိုက်နာ နည်းယူရန် ပြဆိုသော
စိတ္တသူကြွယ် ဝတ္ထုနှင့် ဟတ္ထာဠဝက ဝတ္ထု။

အခန်း (၄) လူဒါယိကာမတို့ ကျင့်သုံးလိုက်နာ နည်းယူရန် ပြဆိုသော
ဥတ္တရာမိန်းမမြတ် ဝတ္ထုနှင့် နန္ဒမာတာ မိန်းမမြတ် ဝတ္ထုများ ဖြစ်ကြ၏။

ဤနန္ဒမာတာ ဝတ္ထုတွင် နန္ဒမာတာ ရွတ်ဖတ် သရဏ္ဍာယ်သော ပါရာယနသုတ်ကို
အကြောင်းခံ၍ ဤဝတ္ထုတစ်ခုလုံးကိုလည်း ပါရာယနဝတ္ထုဟု အမည်တပ်၍ မှတ်သားခြင်း
ဖြစ်ပေသည်။

ပါရာယနသုတ်

ပါရာယနသုတ်မှာ ဗာဝရီ မည်သော မင်းဆရာ ပုတ္တောား ရသေ့ကြီးနှင့် အဇိတ စသော ပုတ္တောား ရသေ့ငယ် တပည့် တစ်ကျိပ် ခြောက်ဦးတို့ အသီးသီး မေးအပ်သော ပြဿနာများ ကို မြတ်စွာ ဘုရားသခင် အသီးသီး ဖြေဆိုဟောကြားတော်မူသည့် သုတ္တန်ပါတ် ပါဠိတော်လာ တရားဒေသနာတော် ပင်ဖြစ်သည်။ ပါရာယန၌ ပါရ + အယန - ဟူသော ၂ - ပုဒ်တွင် ပါရ = ပါရာယန = သံသရာ တစ်ဖက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ ကူးသန်းရောက်ရာ ခရီးလမ်းမဟာဟု ဆိုလိုပေသည်။

အမေးပြဿနာများ

ပါရာယနသုတ္တန်လာ ပုတ္တပြဿနာများ မှာ -

- (၁) ဦးခေါင်းမည်သည်ကား အဘယ်နည်း။
- (၂) ဦးခေါင်း ပြတ်တတ်သော အကြောင်းကား အဘယ်နည်း။
- (၃) လူတကာကို အဘယ်တရားသည် ဖုံးကွယ်သနည်း။
- (၄) အဘယ် အကြောင်းကြောင့်လျှင် မထင်ရှားနိုင်သနည်း။
- (၅) အဘယ် တရားလျှင် မျောက်နှံစေးနှင့် တူသနည်း။
- (၆) လူဟူသမျှတို့ ၏ ဘေးကြီးကား အဘယ်နည်း။
- (၇) တဏှာအယဉ် ၊ ဒိဋ္ဌိအယဉ်တို့ ကို စောင့်ရှောက်နိုင်သည်ကား အဘယ်တရားနည်း။
- (၈) အယဉ်တို့ ကို ပိတ်ဆို့နိုင်သည်ကား အဘယ်တရားနည်း။
- (၉) ပညာ ၊ သတိ ၊ နာမ်ရုပ်တရားသည် အဘယ်၌ ချုပ်ပါသနည်း။
- (၁၀) ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် တို့ကား အဘယ်သို့ ပြုကျင့် နေထိုင်သနည်း။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် အဓိက ၊ တဿ မေတ္တယျ၊ ပုဏ္ဏက စသော ရသေ့ ၁၆ ဦးတို့ အသီးသီး ပြဿ နာပြု၍ မေးလျှောက်ကုန်၏ ။ မြတ်စွာ ဘုရားသခင်သည်လည်း ထိုပြဿ နာတို့ကို တစ်ခုမကျန် အသီးသီးဖြေဆိုတော်မူ၏ ။ ဤ အမေး ၊ အဖြေ ၂ ရပ်ကိုပင် ပါရာယနသုတ်ဟု ခေါ်ဆိုလေသည် ။

စာမူများ ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်ခြင်း

ဤပါရာယန ဝတ္ထုကို ပုံနှိပ်ရာတွင် -

ခင်မကန် ပါဠိတက္ကသိုလ် အရှင်ဝါသဝ (ဓမ္မာစရိယ) ၏ ၂၁၁၈ ခုနှစ်ရေး ပေစာမူ

၊

ကင်းဝန်မင်းကြီး ၏ ၁၂၃၄ ခုနှစ်ရေး ပေစာမှ ကူးယူပုံနှိပ်အပ်သော သူရိယသတင်းစာတိုက် ၁၉၁၄ ခုနှစ်ရိုက် စာအုပ်မူ များ ကို ရရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုစာမူများ ကို ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်ကြည့်ရှုရာကင်းဝန်မင်းကြီးမူနှင့် ခင်မကန် အရှင်ဝါသဝ စာမူအချို့နေရာ၌ မတူညီ သည်ကို တွေ့ရပေသည် ။ ထို့ပြင် ကင်းဝန်မင်းကြီးမူ (က) ၌ ပါ၍ ခင်မကန်မူ (ခ) ၌ မပါသည်ကိုလည်းကောင်း ၊ ခင်မကန်မူ (ခ) ၌ ပါ၍ ကင်းဝန်မင်းကြီးမူ (က) ၌ မပါသည်ကို လည်းကောင်း တွေ့ရပြန်ပေသည် ။ သို့ဖြစ်၍ စာကိုယ်ထဲတွင် လက်သည်းကွင်းပြုလျက် -

(က) မူ ၊ (ခ) မူ တို့ ၌ ပါ မပါကို လည်းကောင်း ၊ မည်သို့ ကွဲလွဲနေသည်ကို လည်းကောင်း ၊ မပေါ်လွင်သော ဝေါဟာရစကားလုံးများ ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို လည်းကောင်း ၊ စာကိုယ်၏ အောက်ခြေတွင် ညွှန်ပြထားပါသည် ။

နောက်ဆက်တွဲ

ထို့ပြင် သုတ္တနိပါတ်မှ ပါရာယနသုတ် ပါဠိတော်ကို လည်းကောင်း ၊ ပါရာယနသုတ် မြန်မာပြန်ကို လည်းကောင်း မူရင်အကျယ် သိလိုသူတို့ အတွက် နောက်ဆက်တွဲ အဖြစ် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည် ။

ကျေးဇူးတင်ရှိခြင်း

ပါရာယနဝတ္ထုပုံနှိပ် လုပ်ဆောင်ရာတွင် စာပေမူ တစ်ဆူ ပေးပို့ ချီးမြှင့်သော
မန္တလေးမြို့ခင်မကန် ပါဠိတက္ကသိုလ် ကျောက်ဆောက်ကျောင်း အရှင်ပါသဝ
[သာသနဓဇသီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ] အား အထူး ကျေးဇူးဥပဿ ကာရ တင်ရှိပါသည်။ ။

တည်းဖြတ်ခြင်း

ပါရာယနဝတ္ထုကို ရိုက်နှိပ်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ အဘော်ကျ ဖြည့်စွက်ခြင်း ၊
နုတ်ပယ်ခြင်း ၊ ပြင်ဆင်ခြင်း အလျှင်းမပြုပါ၍ အထက်ပါစာမူ ၂ ခုကို ညှိနှိုင်းတိုက်ဆိုင်၍
လည်းကောင်း ၊ ဤကျမ်း၏ ရှေ့ပိုင်း နောက်ပိုင်းကို ညှိနှိုင်း၍ လည်းကောင်း ၊ ဆရာဦးခင်စိုး ၊
[သာသနဓဇသီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ] နှင့် ဆရာဦးသိန်းဟန် (၁) ၊ ဦးတင်နွယ် ၊ ဦးဟန်ထွန်း ၊
ဦးရွှေဖူး ၊ ဦးပု ၊ ဦးသိန်းဟန် (၂) ဟံသာဝတီ ပါဠိဆရာများ အဖွဲ့က ကောင်းစွာ တည်းဖြတ်
ကြပ်မတ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်အပ်သည် ဖြစ်ပါကြောင်း ။

ဟံသာဝတီ

ရှင်မဟာသီလဝံသ အတ္ထုပ္ပတ္တိ

ဘုရားရှစ်သောင်း၊ လေးထောင်ဆောင်း ရှိ ၊ ကိန်းအောင်းစံရန်၊ ဓမ္မစံရန်၊ သံတောင်ဖြိုး မြင့်-စွင့်လိမ့်ပေ။

အကိုက်လေးဘော်၊ မြေမှပေါ်သော်၊ ရှင်ကျော် လေးဦး-ခုလိမ့်လေ။

ခုလည်းခုလတ္တံ၊ ကူးလည်း ကူးလတ္တံ ၊ စူးလည်းစူးလတ္တံ၊ မြူး လည်း မြူး လတ္တံ ။

ဟူ၍ မိုးညှင်းမင်းတရားကြီး ဖြူတော်မူသည့်နှစ် သက္ကရာဇ် ၈၀၀ ပြည့်နှစ် အတွင်းတွင် တောင်တွင်းကြီးမြို့၌ ထူးကဲစွာ တဘောင် ပေါ်ခဲ့ ပေသည်။ ထိုတဘောင် ပေါ်လာသောအချိန်မှ စ၍ “ပေလေးပင်-ရှင်လေးပါး” ပေါ်ချိန်မည်ဟု တောင်တွင်းကြီး တစ်မြို့လုံး အုတ်အုတ်ကျက်ကျက် သာဖြစ်ဘိသည် ။

ထိုတဘောင်အရလည်း သက္ကရာဇ် ၈၁၅ ခုနှစ်သို့ ရောက်လတ်သော်တောင်တွင်းကြီးမြို့ မြောက်ဘက်ရှိ မြို့လုလင်ရွာတွင် နှစ်စို၊ သတိုးထမ်းရွာတွင် တစ်စို၊ မန်းကျည်းယောင်ရွာတွင် တစ်စို၊ ဤသို့လျှင် ပေစို၊ ကြီးလေးစို တို့သည် ပုဗ္ဗနိမိတ် အဖြစ်ဖြင့် အံ့ဖွယ်ရာ ပေါ်ထွက်လာရကား မြို့သူမြို့သားအပေါင်းမှာ “ပေလေးပင်” တော့ပေါ်လေပြီဟု နှစ်ထောင်းအားရ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်ကြလေကုန်၏ ။

ထိုသက္ကရာဇ် ၈၁၅ ခုနှစ် အတွင်းမှာ ပင် “ရှင်လေးပါး” အဝင်အပါဖြစ်သော “ရှင်ဥတ္တမကျော်” လောင်းလျာကိုမြို့လုလင်ရွာ၏ အရှေ့ပိုင်းနေ ဦးသောကြာ ၊ ဒေါ်နှင်းဆီတို့ မှ ဖွားမြင်သည်။

ထိုနေ့ ထိုရက်မှာ ပင် သတိုးထမ်းရွာ ၌ “ရှင်အုန်းညို” လောင်းလျာ “ရှင်လေးပါး” အဝင်အပါကို ဖွားမြင်ပြန်လေသည်။

ထို့နောက် ခြောက်ရက်မြောက်နေ့သို့ တိုင်ပြန်လျှင် ရှင်ဥတ္တမကျော် ဖွားမြင်သော မြို့လုလင်ရွာ၏ အရှေ့ပိုင်းမှာ ပင် အသည်မျိုး ဖြစ်သူ အဖဦးကြည်၊ နတ်ထိန်းကြီး အမိဒေါ်ဒွေး တို့တွင် * _

“သဒ္ဓါတွင် ရှင်မဟာပစ္စည်း၊
ကဗျာတွင် ရှင်မဟာသီလဝံသတည်း”-

ဟု ယခုတိုင် ဥဒါန်းတွင်လျက် ရှိပေသော ရဟန်းစာဆို
အကျော်ရှင်မဟာသီလဝံသ ဆရာတော်လောင်းလျာ “ပေလေးပင်=ရှင်လေးပါး”
အဝင်အပါပွားမြင် ၍ လာခဲ့ပေသည်။ နံတော် သောကြာသား ဖြစ်၍ ၊ ငယ်မည်မှာ မောင်ညို
ဖြစ်ပေသည်။

ရှင်မဟာသီလဝံသလောင်း မောင်ညိုကို ပွားမြင်ပြီး “ရှင်လေးပါး” အဝင်အပါ
“ရှင်ခေမာ” လောင်းလျာကို ပွားမြင်ပြန်လေသည် ။

မြို့လုလင်ရွာ၌ ရှင်ဥတ္တမကျော်၊ ရှင်မဟာသီလဝံသ၊ ပေနစ်ပင်-ရှင်နှစ်ပါး၊
သတိုးထမ်းရွာ၌ ရှင်အုန်းညို-ပေတစ်ပင်-ရှင်တစ်ပါး၊ မန်ကျည်းယောင်ရွာ၌ ရှင်ခေမာ-
ပေတစ်ပင်-ရှင်တစ်ပါး။ ဤသို့လျှင် “ပေလေးပင်-ရှင်လေးပါး” တောင်ကြီးမြို့တွင် အထက်ပါ
တဘောင်နှင့်အညီ ထင်ရှားစွာ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပေသည် ။

*မူတွဲ အချို့ကို အောက်တွင် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ (ရာပြည့်)

၁။ သက္ကရာဇ် ၈၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် တောင်တွင်းကြီးမြို့မောင်တိုင်ရပ်တွင်
ပွားမြင်လေသည်။ ရှင်မဟာသီလဝံသ၏ မိဘသည် ရွှေကဖြူနတ်ပုစ္ဆာန်း ဖြစ်၍ ၍ အမည်မှာ
ဦးလွန်နှင့်ဒေါ်ထွေးဖြစ်ကြလေသည်။ [မြန်မာပြည်က အာဇာနည်။
‘ရှင်မဟာသီလဝံသအကြောင်း’၊ သူရိယ ရုပ်စုံသတင်း (၂၀-၂-၃၂)။ စာ-၁၄။]

၂။ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၈၃၀ ခုနှစ်တွင် တောင်တွင်းကြီးမြို့ မောင်တိုင်ရပ်နေ
ဦးလှရွှေ၊ အမိ ဒေါ်ပုတို့ မှာ လည်း လူမည် မောင်ညို၊ ရဟန်းဘွဲ့ မည် ရှင်သီလဝံသ
ကိုယ်တော်မြတ်ကို ပွားမြင်တော်မူလေသည်။ [သုတေသန အောင်အုံးဖေ။ ‘ရှင်ဥတ္တမကျော်’၊
သူရိယ ရုပ်စုံသတင်း (၁၂-၂-၃၃)။ စာ-၂၁။]

၃။ သက္ကရာဇ် (၈၁၅) ခုနှစ် သောကြာနေ့တွင် တောင်တွင်းကြီးမြို့
မောင်တိုင်ရပ်နေ ကျောင်းဒါယကာ ဦးရွှေ လှ မယားမမပုတို့ ၌ မောင်ညိုဟု ခေါ်သော

သားတစ်ယောက်ရှိ၏ ၊ [ဒဂုန်နတ်ရှင်။ စာပြုစာဆို ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်များ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ပေါင်းချုပ်(မ-၁၃၁၇)။ စာ-၂၆]

ထို “ပေလေးပင် ရှင်လေးပါး” အသင်အပါ ရှင်မဟာသီလဝံသ လောင်းလျှာကို တောင်တွင်းကြီးမြို့အရှေ့ မြောက် တောင်တွင်းကြီးမြို့စားသီစပတေ့ကြီး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းသည့် ရတနာဗိမာန်ကျောင်း နတ်မီးလင်းဆရာတော်အထံတွင် ပညာသင်ရန် အပ်နှံခဲ့ရာ ပျို့၊ ကဗျာ၊ လင်္ကာ စပ်ဆိုမှုများ အထူးသန်ချင်မြန်လှပေသည်။ ကျောင်းနေဖက်များ အလယ်တွင် ခဏချင်းပင် ကဗျာ၊ လင်္ကာ စပ်ဆိုနိုင်သည်ဟု အလွန်ထင်ရှားပေသည်။

ထင်ရှားပုံ သာဓကမှာ မောင်ရှင် ပဉ္စင်းတို့ သည် သစ်ခေါင်းတွင်ပေါက်နေသော အောက်ချင်းငှက်တို့၏ တစ်စီ တကျာကျာ အော်မြည်သံကိုကြားရ၍ -

“အောက်ချင်းရင်သွေး၊ ဥကမွေးသည်၊

ကွေးလေးနုနုနယ်၊ သနားဖွယ်” - ဟု စာစပ်ကြလေသည်။ လောက်သဘောကို ခေါက်မိသော ရှင်သီလဝံသအလောင်း သူငယ်သည် ထိုကိုကြားရသောအခါ ‘ကိုယ်တော်တို့စာစပ်မမှန်’ ဟုဆိုလေရာ ‘အသင်သူငယ် ... အဘယ်သို့ စပ်ရအံ့နည်း’ ဟုမေးကြလေသည်။ ထိုအခါ သူငယ်က -

“အောက်ချင်းရင်အောက်၊ ဥက ပေါက်သည်၊

တောင့်ရောက်နုနယ် ၊ သနားဖွယ်” - ဟု တစ်ခဏချင်း စပ်ပြလေသည်။ ကျီသို့

သဘာဝကျအောင် စပ်ပြသည်ကို နှစ်ခြိုက်သော မောင်ရှင် ပဉ္စင်းတို့ လည်း

‘အံ့ဖွယ်ရှိစွတကား’ ဟုချီးကျူး ကြလေသည်။

သိမ်မွေ့ ပေသည်။ အရေးအသား အစပ်အဟပ်တို့ ကလည်း

ကျစ်လျစ်သိပ်သည်းသည်။ ပညာရှင်ကြီး အားလုံးကပင် ကောင်းချီးပေးရလောက်အောင် ကောင်းမွန်လှပေသည်။

သက္ကရာဇ် ၈၅၅ ခုနှစ်တွင် ဆရာအထံ သုံးကြိမ်တိတိ ခွင့်ပန် ၍

အင်းဝနေပြည်တော်သို့ ကြွသွားရာတွင် ရှေးဦးစွာ နေပြည်တော်၏ အနီးတံတားဦးအရပ်သို့

ရောက်လတ်သောအခါ “အင်းဝပြည်သို့ ဆင်ဖြူတော်ဝင်သည်”

ဟုကောလဟာလဖြစ်လေသည်။

ထိုအခါ အင်းဝနေပြည်တော်ကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်သော ရေမြေအရှင်ဘုရင် ဒုတိယမင်းခေါင် ကြားသိတော်မူ၍ သဒ္ဓါ ကြည်ညိုစွာ ဖြစ်တော်မူသည့်အလျောက် စစ်ကိုင်းမြို့ ထူပါရုံစေတီတော် ၏ အရှေ့မြောက်ယွန်းရှိ “ရတနာဗိမာန်” ကျောင်းကို တင်လှူတော်မူသည်။

အင်းဝနေပြည်တော်သို့ ရောက်တော်မူ၍ ၃ နှစ်ခန့် မျှအကြာ သက္ကရာဇ် ၈၅၈ ခုနှစ်တွင် “ကြားပိမ့်ကျက်သရေ၊ အောင်မြင်စေအံ့” အစချီသော တံတားဦးတည် မင်္ဂလာစေတီတော် မော်ကွန်း ကိုရေးသားတော် မူသည်။

ထိုနှစ် အတွင်းမှာ ပင် ရှင်ရဋ္ဌသာရက ပါရမီတော်ကို မည်သို့ပင် ဖြည့်ကျင့်၊ ဆည်းပူးငြားသော်လည်း ဆုတောင်းဦးမှ ဘုရားဖြစ်နိုင်သည်ဟု မြွက်တော်မူသည်။ ရှင်သီလဝံသ ကြားသိတော်မူရကား “ဗောဓိညောင်ရွှေ၊ ဗုဒ္ဓဟေအောက်၊ ဆန်းကြယ်ပေါက်သား” ချီ ဆုတောင်းခန်းပျို့ ကိုရက်အနည်းငယ် အတွင်းမှာ ပင် အပြီးအစီး ရေးသားစီရင်တော်မူ၏ ။ ထိုအခါကျမှ “အံ့ဖွယ်သရဲ၊ ထူးကဲပါပေသည်” ဟုရှင်မဟာသီလဝံသ၏ အမည်တော်မှာ အကျော်အစော ဖြစ်သတည်း။

သက္ကရာဇ် ၈၆၃ ခုနှစ်တွင် ဒုတိယမင်းခေါင် နတ်ရွာစံခဲ့၍ သားတော်ရွှေနန်းကြော့ရှင် ဘုရင် နရပတိ နန်းတက်တော်မူ၏ ။ ထိုနှစ်တွင်ပင် ရှင်မဟာသီလဝံသသည်ထင်ရှား တွေ့ရှိရသမျှသော မြန်မာစကားပြေတို့တွင် အဦးဆုံး၊ အဟောင်းဆုံးဟု ဆိုအပ်သော ပါရာယနဝတ္ထုကို ရေးသားပြုစု တော်မူလေသည်။

“ဘုရားသခင် သာသနာတော် နှစ်ထောင် အနှစ် ငါးဆယ့် ငါးနှစ် စေ့သောအခါ ၌ ရွှေနန်းကြော့သခင် ဘုရင် နရပတိမင်းကြီး အောင်မြင်ခါ ဆယ်နှစ်စေ့လေသော ၌ ပါရာယနသတ္တုကို စီရင်သောအခန်းကား ဤ ဝယ်ရွှေ ပြီးပြည့်စုံ၏ ။” ဟုနိဂုံးစကားကို ထောက်လျှင် ၈၇၃ ခုနှစ်တွင် စီရင်သည်ဟု ဆိုဖွယ်ရှိ၏ ။

နောက်တစ်နှစ်ဖြစ်သော သက္ကရာဇ် ၈၆၃ ခုနှစ်တွင်လည်း တွေ့ရှိသမျှသော

ရာဇဝင်ကျမ်းတို့၌ အဦးဆုံး၊ အဟောင်းဆုံး ဟူ၍ ပင် ဆိုအပ်သော ရာဇဝင်ကျော် ကျမ်းကို ကြို
ပမ်းပြုစုတော်မူပြန်သည်။ ။

သက္ကရာဇ် ၈၇၂ ခုနှစ်တွင် ဘုရင်နရပတိ ရွှေနန်းအသစ်တည်ဆောက်တော်မူရာ
“ရှုလော့သွယ်ဖြူ၊ လူသုံးဦးတို့” ချီရွှေနန်းကြော့ရှင် နန်းတည်မော်ကွန်း ကိုလည်းကောင်း၊
ဓမ္မပါလပျို့ကိုလည်းကောင်း ရှင်မဟာသီလဝံသသည်ပင် စပ်ဆိုတော်မူပြန်သည်။ ။

ဤသို့ မြန်မာစကားပြေ၊ ပျို့၊ လင်္ကာ၊ မော်ကွန်း စသည်တို့ကို စပ်ဆိုရေးသားခဲ့
သော မုနိသောကိမာတင် အာဇာနည်ပင် ရှင်မဟာသီလဝံသထေရ် အရှင်သည် သက္ကရာဇ်
၈၈၀ ပြည့်နှစ်၊ သက်တော် ၆၅ နှစ်၊ ဝါတော် ၄၅ ဝါ အရတွင် ခန္ဓာရုပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်း
ပုံလွန်တော်မူသတည်း။ ။

ရှင်မဟာသီလဝံသ စာတော်စာရင်း

ပျို့ကဗျာများ

(၁) ပါရမီတော်ခန်းပျို့၊

(၂) တောင်တွင်းလာပျို့၊

(၃) ဆုတောင်းခန်းပျို့*၊

(၄) ဓမ္မပါလပျို့ (ရေးဆဲ ပုံလွန်တော်မူသောကြောင့် တပည့်ဖြစ်သူ ပုဂံ
ဆရာတော်က ဆက်လက်ရေးသားရာ ၉၁၁ ခုနှစ်၌ ပြီးဆုံး၏။) (၅) ကမ္ဘာလောင်ပျို့
(စာမူမတွေ့ရ၊ တိမ်မြုပ်နေသည်။) (၆) ဗုဒ္ဓပြုတ္တိပျို့ (ပါရမီခန်းပျို့ကိုပင် ဆိုလိုသည်ဟု အချို့
မှတ်သားကြသည်။)

*ရှင်မဟာသီလဝံသ ရေးသား ပျို့မဟုတ်ကြောင်း ဆန်းထွန်း (မန်းတက္ကသိုလ်)
က သုံးသပ်ပြခဲ့သည်။ [မောင်သုတ ။ စာဆိုတော်များ အတ္ထုပ္ပတ္တိ (၂၀၀၂)၊ စာ (၅၃)၊
အောက်ခြေမှတ်စု။]

မော်ကွန်းများ

(၁) တံတားဦးတည် မော်ကွန်း ၊

(၂) ရွှေနန်းတည် မော်ကွန်း ၊

(၃) ရွှေနန်း ကြောရှင်နန်းဘွဲ့ မော်ကွန်း ၊

(၄) မိတ္ထိလာကန်တော် ဘွဲ့ မော်ကွန်း (သျှိသျှားကန်ဘွဲ့ မော်ကွန်း ဟူ၍
လည်းခေါ်သည်။)

ဆုံးမစာ လင်္ကာ

(၁) တိလောက - ဒျီလင်္ကာ ၊

(၂) မွေးသမိခင် - ဒျီလင်္ကာ ၊

(၃) အသင်္ခါရိက ၊ ဉာဏဗ္ဗယော - ဒျီမေတ္တာစာ လင်္ကာ ၊

(၄) အချီပင် ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရ ရေးလည်းရှိသေး၏ ။ တခြားစီဖြစ်သည်။)

ဧကပိုက် ရတု

(၁) ဤသို့စုံစီ - ဒျီရှင်မဟာသီလဝံသ ဂုဏ်ပြရတု ၊

(၂) ဇာတိသန္ဓေ-ဒျီဒုတိယ ဘုရင်မင်းခေါင်ထံ သွင်းသော မေတ္တာစာရတု ၊

(၃) နွယ်လှရိုးတန် - ဒျီယန္တရားစကြာ ရတု ။

အဖြည့်ခံရတု

(၁) မဏိဂူဟာ - ဒျီရတု (ရှင်မဟာရဋ္ဌသာရက “တရှိတူစွာ ” ဟုဖြည့်သည် ။)

ပိုဒ်စုံ ရတု

(၁) မဏိစန္ဒာ - ဒျီရာဇဝသတီ ခန်း ရတု ၊

(၂) အချာပဝရ - ဒျီတောင်တွင်းမြို့ဘွဲ့ ရတု၊

ကျမ်းစာများ

(၁) ပါရာယနဝတ္ထု၊

(၂) ရာဇဝင်ကျော်၊

(၃) မဟာရဟန္တိတိ၊

(၄) နေတ္ထိပါဠိတော် နိဿယဟောင်း၊

(၅) ဆုံးမစာ စကားပုံ။

ကျောက်စာများ

(၁) ထူပါရုံကျောက်စာ၊

(၂) ရတနာဗိမာန်ကျောင်းတော် ကျောက်စာ၊

(တစ်ကြောင်းလျှင် စာလုံးရေ ၈၀ ခန့်၊ တစ်ဖက်တွင် ကြောင်းရေ ၅၄၊

တစ်ဖက်တွင် ၃၅ ခန့် ရှိသည်။) ဤရှင်မဟာသီလဝံသ စာတော် စာရင်းမှာ ပြည့်စုံပြီဟု
မဆိုလိုပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ သိရှိရသမျှသာ စာရင်းကိုသာ ဖော်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဟံသာဝတီ

ရှင်မဟာသီလဝံသ

ပါရာယန ဝတ္ထု

နမော တဿာဂသတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

နိဒါန်း

ဘုရားသခင်လက်ထက်၌ သဒ္ဓါကြည်ညိုသော လူသူတော်တို့သည်ကား
သားချစ် ၊ သမီးချစ်တို့ ကို ဤသို့ လှူဆုံးမသတတ်။

သားယောက်ျားကိုတည်း ဆုံးမမူသော်ကား -

ချစ်သားတို့ ... ရဟန်းတည်း ဖြစ်ငြားမူကား သာရိပုတ္တရာ ၊ မောဂ္ဂလာန်
အရှင်နှစ်ပါးတို့ ၏ အကျင့်ကို နည်းယူပါကုန် ။ အရှင် နှစ်ပါး တို့ကို နှိုင်းရှည့်စရာ မူပါကုန် ။

လူတည်းဖြစ်မူကား စိတ္တသူကြွယ် ၊ ဟတ္ထာဠဝက သီတင်းဦး၍ ယောက်ျားမြတ်
နှစ်ဦးတို့ ၏ အကျင့်ကို နည်းယူပါကုန်ဟု ဆုံးမ၏ ။ သားမိန်းမကိုတည်း ဆုံးမမူကား -

ချစ်သမီးတို့ ... ရဟန်းတည်း ဖြစ်ပါလေငြားမူကား ခေမာ ၊ ဥပ္ပလဝဏ် ရဟန္တာ
မိန်းမ နှစ်ပါးတို့ ၏ အကျင့်ကို နည်းယူပါကုန် ။ လူတည်း ဖြစ်ငြားမူကား ခုဇ္ဈတ္တရာ ဒကာမ
ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဝေဠုကဏ္ဍကပြည် ၌ နန္ဒမာတာ ဒကာမ ကဲ့သို့ လည်းကောင်း
ဖြစ်ပါချင်၏ ။ မိန်းမမြတ် နှစ်ပါးတို့ ၏ အတုကို သင်ပါကုန်ဟု ဆုံးမ၏ ။ ဤသို့
လှူမြတ်သောအမျိုး တို့ သည် သားသမီးတို့ ကို ဆုံးမစရာ ပုံ မူကုန်သတတ် ။

၁။ ရဟန္တာယောက်ျား နှစ်ယောက် ၊

၂။ ရဟန္တာမိန်းမ နှစ်ယောက် ၊

၃။ လူအရိယာသူမြတ် ယောက်ျားနှစ်ယောက် ၊

၄။ လူအရိယာသူမြတ် မိန်းမနှစ်ယောက်၊

ဤအရိယာသူ မြတ် ရှစ်ယောက်သောသူတို့ကို ပုံမူ၍ သားသမီးတို့ အား
ဆုံးမပေးစာပြုကုန် သည်ဟူ၏ ။

ရဟန်းပြုသူတို့ နည်းယူလိုက်နာရန် အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန် အတိတ်ဝတ္ထု

၁။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဗျာဒိတ်ခံတော်မူရခြင်း အကြောင်း

ဤသူမြတ် ရှစ်ယောက်တို့ ကျင့် သော ဆုတောင်းပတ္ထနာ အမူအရာကား
ဤသို့တည်း ။

ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာမှ ကမ္ဘာမှ ကမ္ဘာတစ်သိန်း အသင်္ချေထက် ၌ အနာမဒဿ
မည်သော ဘုရားဖြစ်တော်မူ၏ ။ ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာကား တစ်နေ့ တွင်သော်
အသပြာဋ္ဌေအတိ ဆယ်တင်းဝင်၍ ဆယ်တင်း အသုံးအစွဲထုတ်သော ပုဏ္ဏားအမျိုး ၌ ဖြစ်၍
“သရဒလုလင်” ဟုအမည်တွင်၏ ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကား တစ်နေ့ တွင်သော် အသပြာဏ္ဍေ
ငါးတင်းဝင်၍ ငါးတင်း အသုံးအစွဲထုတ်သော အသည်သူကြွယ် အမျိုး ၌ ဖြစ်၍
“သီရိဝ န သူကြွယ်” ဟုအမည်တွင် ၏ ။

သရဒလုလင်နှင့် သီရိသ န သူကြွယ် ဤနှစ်ယောက်ကား ငယ်က
လျှင်အချစ်ဖြစ်ကြ၍ ကစားဖော်တည်း ။ သရဒလုလင်ကား ခမည်းတော် လွန်လေလျှင်
ခမည်းတော် ဥစ္စာ ပိက္ခရာကို သိမ်းပကား ၏ * ။ သုမေဓာညလုလင်ကဲ့သို့ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်
၌ နေလျက် အကြံရ၍ ‘ဤမျှလောက်သော ဥစ္စာကား ရှိရစ်သတည်း ၊ ဥစ္စာရှင်များ ကား
မရှိကုန်ပြီတကား ၊ ငါလည်း ဥစ္စာကိုစွန့်၍ ၎င်းတကား ၊ သေဘေးမှ လွတ်ရအံ့သော

* သိမ်းပကား၏ = သိမ်းပိုက် ၊ သိမ်းမြန်း ၊ သိမ်းဆည်း၏ ။

အကြောင်းကို ရှာလျှင် ငါရှာအံ့ ‘ ဟုခင်ပွန်း သီရိ နကို တိုင်ပင်လေသတတ် ။
သီရိသ နလည်း ရဟန်း ငါမပြုတတ်အားခဲ့ ၊ ငါ့ခင်ပွန်းလျှင် ရဟန်းပြုလေကာမူ ဟူ၏ ။
သရဒလုလင်လည်း ‘သံသရာသို့ သွားသောသူသည်လျှင် ဖော်ရှာ၍ သွားဖူးသသူ
ရှိတုံအံ့လော၊ မိမိပြုသော ကောင်းမှုကိုသာတည်းအဖော်မူ ၍ သွားတုံအံ့’ ဟု ဥစ္စာ
ရတနာရှိသမျှကို တိုက်တာလှစ်၍ ကုန်အောင်စွန့် ခဲ့ပြီးမှ ရသေ့မူလေ၏ ။

ရသေ့ဖြစ်တပြီးကား “သုရုစိရသေ့” ဟုတွင်၏။ ထိုရသေ့ကို ရှေ့တည်မှု၍ နောက်ပြီး ရသေ့ပြု
ပါလာကုန်သည် ကား ခုနစ်သောင်းလေးထောင်လျှင် တပည့်ရသေ့ ဖြစ်ကုန်သတည်း။ သုရု
စိရသေ့က စသည် ရသေ့ ဟူသမျှတို့ကား အဘိညာဉ်တန်ခိုး သစ်နက်ရေ၊ လျှော်တေအသံ
ရုတ်ရုတ်သံသံ ဖြစ်၍ နတ်တို့ နှစ်လို ဝမ်းမြောက်စွာ လျှင် ဖြစ်သေတည်း။

ထိုအခါ အနောမဒဿ^၁ ဘုရားသခင်ကား “သုရုစိရသေ့ရှိရာ ငါသွားသဖြင့်
သုရုစိရသေ့လည်း လက်ယာရံ တပည့်သားမြတ်ဆုကို တောင်းအံ့ သတည်း။ သီရိသ န
သူကြွယ်လည်း လက်ဝဲရံဆုကို တောင်းအံ့သတည်း။ ခုနစ်သောင်း လေးထောင်သော ရသေ့
ဟူသမျှလည်း ရဟန္တာ ဖြစ်ကုန်အံ့ သတည်း” ဟုမြင်တော်မူ၍ သုရုစိရသေ့ မြင်စဉ်လျှင်
ကောင်းကင်မှသက်၍ မြေ၌ ရပ်တော်မူလေ၏။

သုရုစိ ရသေ့လည်း ဗေဒင် ၌ လက္ခဏာ ကျမ်းဂန်ကို မှီသောအားဖြင့်
“ဤသူမြတ်ကား မဇ္ဈတ်လျှင် သဗ္ဗညုဘုရားတည်း” ဟုသိ၍ ခရီးဦး ကြိုဆိုလျက် တင့်အပ်စွာ
နေရာတော်ခင်း ၍ နေစေ၏။ တပည့်ရသေ့များ လည်း တောဝယ် သစ်သီးယူနေချွန်
ရပြီးသော် ဆရာရသေ့အထံသို့ ရောက်လာကုန်၏။ ရသေ့များ လည်း ဆရာရသေ့
ရိုသေသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ဘုရားသခင်ကို ရိုသေကုန်၏။ သုရုစိ ရသေ့လည်း
ဆွမ်းဘုဉ်းပေးကာ တန်လတ်သော် သစ်သီးဖြင့် ဘုရားသခင်ကို လုပ်ကျွေး၏။

ဘုရားသခင်လည်း “တပည့်သား လက်ယာရံ လက်ဝဲရံနှင့် အကွ *
သံဃာအပေါင်း လာစေသတည်း” ဟုကြံတော်မူ၏။

ထိုအခါ လျှင် ဘုရားသခင် လက်ယာရံ လက်ဝဲရံ ဖြစ်သော အဂ္ဂသာဝက တို့
သည်ကား ရဟန္တာ

*အကွ = တကွ အတူ ။

အသိန်းနှင့်တကွ ရောက်လာကုန်၏။ သုရုစိရသေ့လည်း တပည့်ရသေ့တို့ကို
အဆင်းအနံ့ နှင့်ပြည့်စုံသော ဆန်းကြယ်သော ပန်းတို့ကို တန်ခိုးဖြင့် တစ်ခဏချင်း
ယူလာစေ၍ တပည့်သားတော် အသိန်းအသန်း နှင့်တကွ သော ဘုရားသခင်အား မြတ်သော

ပန်းနေရာကို ခင်း၏ ။ ဘုရားသခင် နေရာကား တစ်ယူဇနာ ဟူ၏ ။ လက်ယာရံ ၊ လက်ဝဲရံ အဂ္ဂသာဝက နှစ်ယောက် နေရာကား သုံးဂါဝုတ် ရှိ၏ ။ တပည့် သားတော်အကြီး နေရာကား ယူဇနာခွဲ သဗ္ဗိနော * အဆုံး“ နေရာကား တစ်ဥသဘာ ဟူ၏ ။

သုရုစိရသေသကား ပန်းနေရာ ၌ နေသော အနောမဒဿ^၁

ဘုရားကိုလက်အုပ်ချီလျက် ဤသို့ ချီးမွမ်း၏ ။ ‘သဗ္ဗညုတရားမင်းဘုရား... သမုဒ္ဒရာရေကို ခွက်ကွန်းစာနှင့် ချင့်တွက်သော်လည်း ချင့်တွက်နိုင်ရာ၏ ။ အရှင်ဘုရားသိတော်မူသော ကျေးဇူးပညာတော်ကိုသော်ကား မချင့်တွက်နိုင်ရာ ။ မြေကြီး အလုံးစုံကို စင်းချိန်ခွင်နှင့် ချိန်ငြားအံ့ ချိန်နိုင်ရာ၏ ။ အရှင်ဘုရား ပညာတော်ကိုသော်ကား မချိန်နိုင်ရာ သလျှင်ကတည်း ။ ဤကောင်းကင်ပြင် အလုံးကို ကြို၊ လက်သစ်ဖြင့် တိုင်းထွာနိုင်အံ့ ထင်၏ ။ အရှင်ဘုရား၏ ပညာတော်ကိုသော်ကား မတိုင်းထွာနိုင်သလျှင်ကတည်း ။ ရှစ်သောင်းလေးထောင် မြင်းမိုရ်တောင်ကို အဏု မည်သော မြူရှိရှိ အမှန် ပြု၍ ပညာတော် ကုဋေတစ်သိန်း စေ့မှ အဏုမြူရှိ တစ်လုံးကို ကန်နုတ်ထားသော်လည်း မြင်းမိုရ်တောင်အလုံး ကုန်လေရာ၏ ။ အရှင်ဘုရား ပညာတော်ကား ထိုသို့ ကျုံး ချသော်လည်း အတိုင်းအရှည်မရှိ သလျှင်ကတည်း ။ မြင်းမိုရ်တောင် ၊ သမုဒ္ဒရာရေ ၊ မြေကြီး ၊ ကောင်းကင် ဤလေးပါးတို့ သည်ကား ဘုရားသခင်ပညာတော်တွင် ဥပမာမထိုက်သလျှင်ကတည်း ‘ သုရုစိ ရသေသကား အနောမဒဿ^၁ ဘုရားသခင်တွင် ပန်းနေရာ ပူဇော်၍ ဤယခု ဆိုခဲ့ပြီးသော ချီးမွမ်းခြင်းလေးပါးဖြင့် ချီးမွမ်းသတည်း ။

မြတ်စွာ ဘုရား ပန်းနေရာ ၌ ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင်လျှင် နေတော်မူ၏ ။

သုရုစိရသေသလည်း ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် လျှင် ပန်းထီးကိုင်လျက် ဘုရားသခင်ကို ကာ၍ နေ၏ ။ အနောမဒဿ^၁ ဘုရားမြတ်စွာ လည်း “ဤရသေသအားအကျိုး များ စေ” ဟု နိရောဓသမာပတ်* ခုနစ်ရက် ဝင်စားတော်မူ၏ ။ အဂ္ဂသာဝက နှစ်ယောက်အစရှိသောတပည့်သားတော်များ လည်း သမာပတ်ဝင်စားကုန်၏ ။ သုရုစိရသေသတော်မူကား ခုနစ်ရက်ပတ်လုံးလျှင် အစာမစားဘဲနှစ်လိုခြင်း ချမ်းသာခြင်းဖြင့် လွန်၏ ။

*သဗ္ဗိနော = သံဃနဝက - အငယ်ဆုံးသံဃာ ။

*နိရောဓသမာပတ် = စိတ် ၊ စေတသိက် ၊ စိတ္တဇရုပ်များ ချုပ်ငြိမ်းအောင်ပြုခြင်း

။ (၎င်းသမာပတ်ကို ဈာန်ရသော အနာဂါမ် နှင့် ရဟန္တာတို့ သာ ဝင်စားနိုင်သည် ။)

အနောမဒဿ^၁ ဘုရားသခင်လည်း လက်ယာရံဖြစ်သော တပည့်သားတော်

နိဿာယထေရ် အရှင်ကို ‘ ရသေ့တို့ အား ပန်းနေရာ အနုမောဒနာ ဟောပေ ’ ဟုတိုက်တွန်း ၏

။ အရှင် နိဿာယထေရ်လည်း အနုမောဒနာ ပြု၏ ။ လက်ရာရံ အနုမောဒနာ ပြုပြီးသော အဆုံး

၌ လက်ဝဲရံ အနောမထေရ်အရှင်ကို ‘ရသေ့အား တရားဟောပေ’ ဟုတိုက်တွန်း၏ ။

အရှင် အနောမထေရ်လည်း တရားဟောပေ၏ ။ [အဂ္ဂသာဝက နှစ်ပါး

ဟောသောအခါ တစ်ယောက်မျှမကျွတ် ။ ထိုနောက် မြတ်စွာ ဘုရားဟောတော်မူ ၏ ။]

ခုနစ်သောင်းလေးထောင်သော ရသေ့များ တို့လည်း ရဟန္တာချည်း ဖြစ်ကုန်၍ ဧဟိဘိက္ခု

ခေါ်တော်မူ၏ ။ သုရုစိရသေ့သတ်တစ်မူကား နှလုံးကွက် * သောကြောင့် ရဟန္တာမဖြစ် ။

နိဿာယထေရ် အရှင်သည် ပန်းနေရာ အနုမောဒနာ ဟောလျှင် “ နောင်အခါ

ဘုရားလက်ထက်၌ အရှင်ထမ်းသော ဝန်ကဲ့သို့ ငါထမ်းချင် ၏ ” ဟုအကြံရှိသတည်း ။ ထိုသို့

အကြံကွက်သောကြောင့် တပည့်ရသေ့များ နှင့် အတူ အလျင်မကျွတ်သတည်း ။

သုရုစိရသေ့လည်း ‘ အရှင်ဘုရား အနီး၌ နေသော ပန်းအနုမောဒနာ ပြုသော

အရှင်ကား အဘယ်အရှင်နည်း ’ ဟုမေး၏ ။ အနောမဒဿ^၁ ဘုရားမြတ်စွာ လည်း ‘

ငါဟောသော ဓမ္မစကြာ တရားကို ငါနှင့်အတူ ဟောတတ်သည့် တပည့်သားကြီး ဖြစ်ရာသော

သာဝက ပါရမီ ဉာဏ်ကို အပြီးတိုင်၍ သစ္စာလေးပါး၏ အနက် တစ်ဖယ့်ခြောက်ပါးကို

သိမြင်ပြီး သော သာသနာတွင် အဂ္ဂသာဝက ဖြစ်သော နိဿာယထေရ် မည်၏ ’

ဟုကြားတော်မူ၏ ။

သုရုစိရသေ့လည်း ‘ ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင် ပန်းထီးကာသော ကောင်းမှုဖြင့်

တစ်ပါးသော သိကြား ၊ ဗြဟ္မာ အဖြစ်ဆိုကု အကျွန်ုပ်တောင်း၊ နောင်သောအခါ၌

နိဿာယထေရ်ကဲ့သို့ ဘုရားသခင်တစ်ဆူ၏ တပည့် သားမြတ် ဖြစ်လေချင်၏ ’

ဟုဆုတောင်း၏ ။

[]ခ-မူ၌ သာ ပါ၍ က-မူ၌ မပါ။

*နုလုံးကွက် = ဟောကြားအပ်သော တရားတော်၌ စိတ်နုလုံး မသက်ဝင် ။

(တရားတော်၌ စိတ်မဝင်စား၍ နိဿိတထေရ်ကဲ့သို့ လက်ယာရ အဂ္ဂသာဝက ဖြစ်လိုခြင်း၌ သာ စိတ်စောနေခြင်းကြောင့် တရား တခြား ၊ စိတ် တခြား ဖြစ်နေသသည်ဟု ဆိုလိုသည် ။)

အနောမဒဿီ ဘုရားလည်း ဆုတောင်းတိုင်း ပြည့်စုံလတ္တံ့သည်ကို မြင်၍ ‘
တစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း လွန်လေသောအခါ၌ ဂေါတမဘုရား ဖြစ်လတ္တံ့ ၊ ထိုဘုရား၏
လက်ယာရံ သာရိပုတ္တရာ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ပန်းနေရာ ပူဇော်၍ ပညာကို ဤသို့
ချီးမွမ်းဖူးသောအားဖြင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း တိုင်အောင် လျှင်နတ်ပြည် ၌ သာ အဖြစ်တပါး
မလားလျှင်းပဲ မွေ့ လျော်ရလတ္တံ့ သတည်း ၊ နတ်မင်းကြီး အဖြစ် တစ်ထောင်စေ့အောင် ဖြစ်၍
နတ်ပြည်ကို အစိုးရလတ္တံ့ ၊ သကြဝတေးမင်း အဖြစ်လည်း တစ်ထောင်စေ့အောင် ဖြစ်လတ္တံ့ ၊
ပဒေသရာဇ် ဒီပရာဇ် အဖြစ်သော်ကား ဂေါတမဘုရား၏ လက်ယာရံ သာရိ ပုတ္တရာ ဖြစ်၍
ပညာကြီးသောအရာ၌ တေဒဂ်ရလတ္တံ့ ၊ သမုဒ္ဒရာရေတံပိုး တို့သည် မရေမတွက်နိုင်
အတိုင်းအရှည် မရှိသကဲ့ သို့ ၊ ဟိမဝန္တာ၌ ရှိသော သလဲ ၊ သမုဒ္ဒရာ၌ ရှိသော သလဲ တို့ သည်
အတိုင်းအရှည်မရှိ မရေမတွက်နိုင်သကဲ့သို့ ၊ သာရိပုတ္တရာ၏ ပညာလည်း အဆုံးမရှိသည်
ဖြစ်လတ္တံ့ သတည်း ‘ ဤသို့ လျှင် သုရုစိရသေ့အား ဗျာဒိတ် ကြားတော်မူပေ၍
ကောင်းကင်ပြင်ဖြင့် ကျောင်းတော်သို့ ကြွတော်မူလေ၏ ။

၂။ အရှင်မေဂ္ဂလာန်အလောင်း အနောမဒဿီ ဘုရားထံ ဗျာဒိတ်ခံတော်မူရခြင်း
အကြောင်း

သုရုစိရသေ့လည်း ခင်ပွန်း သီရိဝ နသုကြွယ်သို့ ‘ အနောမဒဿီ ဘုရား သခင်
အထံ၌ အဂ္ဂသာဝက ဆုတောင်းသော အဖြစ်ကို ကြားလေစေ၏ ။ ငါ့ခင်ပွန်းလည်း
လက်ဝဲရံဆုကို တောင်းလေလော့ ‘ ဟု မှာ လိုက် ၏ ။ သုရုစိ ရသေ့လည်း ကိုယ်တိုင်လာ၍
သီရိဝ သုကြွယ်ထံသို့ သွားလေ၍ အနောမဒဿီ ဘုရားသခင်ကို တွေ့ သည်မှစ၍
တပည့်သားကုန်အောင် ရဟန္တာဖြစ်သည် ၊ အဂ္ဂသာဝက ဆုကို မိမိ တောင်းသော
အကြောင်းကို ခင်ပွန်းသုကြွယ်အား ကြားပေ၏ ။ ငါ့ခင်ပွန်းလည်း လက်ဝဲရံဆုကို

တောင်းလော့ ဟု ဆုတောင်းတိုက်တွန်း ၏ ။

သီရိဝ န သူကြွယ်လည်း ဘုရားသခင်အား ပူဇော်သကာပြုလို သောငှာ ရှစ်မင်းပယ် * စားလောက်သော မြေအရပ်ကို တန်ဆာဆင် ၏ ။

*ရှစ်မင်းငယ် = တစ်ဆယ့်တစ်စိတ်သည် တစ်အဗ္ဗဏ မည်၏ ။ လေးအဗ္ဗဏ မျိုး ကြံလောက်သော အရပ်သည် တစ်ပယ်မည်၏ ။ ထိုပယ်ဖြင့် ရှစ်ပယ်ရှိသော အရပ် ။

ကြာညိုပန်းအတိ မိုးသော မဏ္ဍပ်ကနားပြု၍ သုရုစိရသေ့ကို ဆွမ်းဖိတ်စလို၍ တပည့်သားတော် သံဃာနှင့်တကွသော အနောမဒဿ^၁ ဘုရားအား မဏ္ဍပ်ကနား၌ မြတ်သော လုပ်ကျွေးခြင်းဖြင့် လုပ်ကျွေး၍ သင်္ကန်းအလိုငှာ မွန်မြတ်စွာ သော ပုဆိုး ပရိက္ခရာ များ စွာ လှူ၍ ခုနစ်ရက်တိုင်အောင်လျှင် ဆွမ်းလုပ်ကျွေး ၏ ။ ‘ နောင်သောအခါ ဂေါတမ ဘုရားသခင်၏ လက်ဝဲရံ ဖြစ်ချင် ၏ ’ ဟုဆုတောင်းလေ ၏ ။ အနောမဒဿ^၁ ဘုရားလည်း “ ဂေါတမ ဘုရားသခင်ဖြစ်လတ်သောအခါ လက်ဝဲရံ ဖြစ်လတ္တံ့သတည်း ” ဟုဗျာဒိတ်ကြားတော်မူပေ ၏ ။ သီရိဝ သူကြွယ်ကား ထိုအဖြစ်၌ အသက်ရှည်သရွေ့ ကုသိုလ်ပြုသော် နတ်ပြည်သို့ ဖြစ်လေ၏ ။ သုရုစိရသေ့သော်တစ်မူကား ဈာန်သမာပတ် တရား၏ အာနုဘော်အားဖြင့် ဗြဟ္မာပြည်သို့ ဖြစ်လေ၏ ။

[သုရုစိရသေ့ကား သံသရာဝယ် ကျင်လည်၍ အဖြစ်ငါးရာမျှလောက် ကြွယ်ဝချမ်းသာစွာ သော ပရိက္ခရာ ဥစ္စာတို့ ကိုစွန့်၍ ရသေ့ရဟန်း ပြုဖူးသည် ဟူ၏ ။ သီရိသ န သူကြွယ်လည်း သုရုစိရသေ့ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ၊ အဖြစ်ငါးရာမျှလောက် ဥစ္စာစည်းစိမ်ကို စွန့်၍ ရသေ့ရဟန်း ပြုဖူးသည်ဟူ ၏ ။]

၃။ ရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်း ဥပတိဿ နှင့် ရှင်မောဂ္ဂလာန်အလောင်း ကောလိတတို့ ဖွားခြင်းအကြောင်း

သူမြတ်နစ်ယောက်တို့သည်ကား ကမ္ဘာကြီး တစ်သင်္ချေနှင့် တစ်သိန်းလွန် ၍ ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာထက် ၌ ငါတို့ ဘုရားသခင် ဂေါတမ ဖြစ်တော်မမူမီ ရှေးဦးစွာ ရာဇဂြို လ်ပြည်၏ အနီး ဥပတိဿ မည်သောရွာ၌ ရူပသာရီ ပုဏ္ဏားမဝမ်း ၌ သုရုစိရသေ့ ပဋိသန္ဓေ

နေလှာ၏ ။ ထိုသုရူပိ ပဋိသန္ဓေ နေသောနေ ဌ၌ ၎င်းလျှင် သီရိသ သူကြွယ်လည်း ရာဇဂြို
လ်ပြည်၏ အနီး ကောလိတ မည်သောရွာ၌ မောဂ္ဂလီ မည်သော ပုဏ္ဏားမဝမ်း ၌ ပဋိသန္ဓေ
ယူလှာ၏ ။ ဖွားသော်လည်း အတူဖွားကြကုန်၏ ။ ထိုသူမြတ်တို့ မိဘနှစ်ပါးတို့ သည်လည်း
အမျိုး ခုနစ်ဆက်ကလျှင် အစဉ်မပြတ် အချစ်အခင် သဟ မိတ်နှင့် ဖြစ်ကြကုန်သတတ် ။
ဥစ္စာလည်း ကုဋေ ငါးရာနှင့် ကုဋေခြောက်ဆယ် နှင်နှင် ကြွယ်ဝကြ၏ ။

သတို့သား နှစ်ပါးတို့ကို ဖွား၍ အမည်ပေးသောအခါ သုရူပိရသေ့ ကား
ရူပသာရီ ပုဏ္ဏေသား ဖြစ်၍ ဥပတိဿ မည်သော ရွာ၌ အကြီးဖြစ်ရ ကား လူအမည်ကား “
ဥပတိဿ ” ဟုရွာမည်တွင် ၏ ။ ရဟန်းဖြစ်တပြီးကား မယ်တော်အားဖြင့် “ သာရီပုတ္တရာ ”
ဟုတွင်၏ ။ အရှင်တစ်ယောက်အလောင်းကို ကောလိတရွာ ၌ အကြီးအမျိုး သား
ဖြစ်သောကြောင့် “ ကောလိတ ” ဟုတွင်၏ ။ ရဟန်းဖြစ်တပြီးကား မယ်တော်အားဖြင့်
“ မောဂ္ဂလာန် ” ဟုတွင်၏ ။ ဥပတိဿ သတို့သားကား အဆင်းအနံ့ နှင့်ပြည့်စုံသော
ပန်းနေရာ ပန်းထီး လှူဖူးသောကြောင့် လိပ်သရွေ့ပွင့် အဆင်းကဲ့သို့ ကိုယ်၏ အဆင်း အဝါ
တင့်တယ်၏ ။ ကောလိတ သတို့သားကား ဆုတောင်းဦးသော အခါ မဏ္ဍပ်ကနားကို ကြာညို
ပန်းဖြင့် မိုးဖူးသောကြောင့် ကြာညိုအဆင်းကဲ့သို့ အဆင်းအဝါ ညို၏ ။ ရဟန်းဖြစ်ပြီးသော
အခါလည်း တိမ်ညိုထစ်ကဲ့သို့ တန်ခိုးအရာ၌ ကြိမ်းပ *တတ်သည်ဟု ချီးမွမ်းစရာ
ဖြစ်သတည်း ။

ဥပတဿ သတို့သား ခမည်းတော် အမည်ကား ဝင်္ကန္တ ပုဏ္ဏားဟုတွင်၏ ။
မယ်တော် အမည်ကား ရူပသာရီ ပုဏ္ဏားမဟု တွင်၏ ။ သံသရာ တွင်ရဟန္တာ ခုနစ်ယောက်
အမိဖြစ်ဖူးသည် ဟူ ၏ ။ သားချင်း ခြောက်ယောက် ရှိ၏ ။ ညီတော် သုံးယောက် ။

(၁) ဥပသေန ဟု တစ်ယောက် ၊

(၂) စုန္ဒ ဟု တစ်ယောက် ၊

(၃) ရေဝတ ဟု တစ်ယောက် ၊

ဤသုံးယောက်တည်း ။ နှမတော် သုံးယောက်ကား - ဇာလာ ၊ ဥပ ဇာလာ ၊

သိသုပဇာလာ ** ဟုသုံးယောက်တည်း ။

ဤသတို့ သား နှစ်ယောက်တို့ ကား ဗေဒင်အတတ်ပညာကို
အပြီးအစီးတိုင်အောင် သင်၍ တတ်ကုန်သည်ချည်း ။ ဥပတိဿ လုလင်သွား လာသမျှ အခါ၌
ရွှေထမ်းစင်စီး ငါးရာ နောက်လိုက်ပါ၏ ။ ကောလိတလုလင် သွားလာသမျှ အခါ၌ ကား အဿ
ဇာနည်မြင်း က သော ရထားငါးရာ နောက်လိုက်ပါ၏ ။

*ကြိမ်းပ = မိမိဂုဏ်ကို ထုတ်ဖော်ကြွေးကြော်သည် ။

** စာလာ ၊ ဥပ စာလာ ၊ သိသုပဇာလာ ဟု ၁-မူ၌ ပါသည် ။

၄ ။ ဥပတိဿ နှင့် ကောလိတ သတို့ သားတို့ တောင်ထိပ်သဘင် ပျော်ရွှင်ရာ၌
သံဝေဂရခြင်းအကြောင်း

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ နှစ်တိုင်းလျှင် တစ်နှစ်တစ်ခါ တောင်ထိပ်သဘင်ဟု
ပွဲကြီးဖြစ်သတတ် ။ လုလင်နှစ်ပါးတို့ သည်လည်း ဆုလာဘ် သပ်ပကာ ပေးကမ်းဖွယ်ကို
ဆုလာဘ်ပေးလျက် ထိုသဘင်ကို ကြည့်ရှုသတတ် ။ ပညာရင့်သောအခါ ရောက်လတ်ရကား
ကြည့်ရှုစဉ် နှစ်ယောက်စုံ ဤသို့ အကြံဖြစ်၏ ။ “ဪ ... ဤသဘင်၌ ကြည့်ရှုအပ်သည် မရှိ
၊ ဤကုန်အောင် စုံသော ပွဲများ အားလုံး လူများ သည်ကား မသေဘဲနေအံ့သသူကား
တစ်ယောက် မျှမရှိ ၊ သေဘေး ရောက်လတ္တံ့ သည်ချည်း ၊ ကုန်အောင်စုံလျှင် သေပျောက်လတ္တံ့
သည်ချည်းတကား ၊ ဤသို့ လျှင် သေလတ္တံ့သသူများ ၏ အပုံအရင် ကြီးစွာ ကို မြင်သော်
ထိတ်လန့် ခြင်းဖြစ်၍ သေဘေးမှ လွတ်တတ်သောအကျင့်ကို လျှင် ရှာကောင်းစွတကား ”
ဟုနှစ်ယောက်စုံလျှင် အကြံဖြစ်သတည်း ။

မိမိ မိမိ အကြံကို မေးကြလတ်၍ သိလပြီးသော် “ ငါတို့ ကြံသော အကြံကား
ကောင်းသော အကြံလျှင်တည်း ။ သေဘေးမှ လွတ်လတ်သော ကောင်းသောအကြံကို
ကြံသောသူ မည်သည်ကား ရသေ့ ရဟန်း အကျင့်ကို ကျင့်သောသူ ဖြစ်ရာ၏ ။ ရဟန်းလျှင်
ငါတို့ ပြုကောင်း ” ဟု ကြံကြ၍ သဗ္ဗယ မည်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အထံ၌ ပရိဗိုဇ်ရဟန်းဖြစ်ပါကုန်၏
။ နှစ်ယောက်တွင် လုလင်ငါးရာ နောက်လိုက်ပါလေ၏ ။ ”

သူမြတ်လောင်း နှစ်ယောက်ကား ပညာရင့်သောသူချည်း ဖြစ်၍

သဗ္ဗယမိစ္ဆဒိဌ၏ အလိုအလက် အမူအကျင့်ကို စူးစမ်းလတ်သော် သေဘေးမှ လွတ်လတ္တံ့သောအကျင့် မဟုတ်သောကြောင့် အကျိုး မရှိ ဖြစ်ခဲ့ ရကား “ သေဘေးလွတ်အောင် ဟောမိန်သော ဆရာကို ဇမ္ဗူဒီပါ ကျွန်းအပြင်ကျယ်သောကြောင့် မချွတ်ရရာ၏ ” ဟု ဖွေနှည်စူးစမ်းလတ်သော် တည့် ကျွန်းပြင်အလုံး ရှာ၍ မရခဲ့ရကား ဥပတိဿ ကား ကောလိတကို ဤသို့ အမှတ်ပေး၏ ။ “ ငါတို့ နှစ်ယောက်တွင် အကြင်သူသည် သေဘေးမှ လွတ်လအံ့သော အမြိုက်တရားကို သိ၏ ။ သိဦးသော သူသည်လျှင်မသိ ပါသေးသောသူကို ကြားစေသတည်း ” ဟု ကတိကဝတ် အမြဲဆုံးဖြတ်ကြ၏ ။

၅ ။ ဥပတိဿ ပရိဗိုဇ်သည် ရှင်အဿ ဇိနင့်တွေ့ ဆုံသောအကြောင်း

ထိုသောအခါ ငါတို့ ဘုရား သဗ္ဗညုကား ကဆုန်လပြည့်နေ့၌ ဘုရားအဖြစ် သို့ တိုင်၍ ကဆုန်လဆုတ် တစ်ရက်ကသည် ပြာသိုလပြည့် နေ့ တိုင်ရုံ သော်လျှင် ရှစ်လဖြစ် ၏ ။ ပြာသိုလဆုတ် တစ်ရက်နေ့ လျှင် ရာဇဂြိုဟ် ပြည်သို့ အစရောက်သော် မူလှာသတည်း ။ ဗာရာဏသီပြည်တွင် ဓမ္မစကြာတရားဟော၍ ဝါဆိုခဲ့၍ ဝါကျွတ်သတင်းထွက် တစ်ရက်၌ ပဉ္စဝဂ္ဂိ ငါးယောက်၊ ယသ သတို့ သား၏ အဖော်အဖက် ဖြစ်သော ငါးကျိပ်ငါးယောက် ၊ ဤ ခြောက်ကျိပ်သော သူတို့ ကို ရွာကြီးရွာငယ်တိုင်း လှည့်လည်၍ -

တရားတံခွန်ကို ဆောက်လေကုန် ၊ ပစ္စည်းလေးပါး သင်္ဂြိုဟ်၍ ကျေးဇူးတင်သော ဒါယကာတို့ ကို တရားဟောခြင်းဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်လေကုန် ၊ ခရီးတစ်ကြောင်းကို နှစ်ယောက် မသွားလေကုန်နှင့် ၊ အကွဲကွဲ သွားကြလေ၍ မြေပြင်နှံလေစေကုန် ၊ ဒါယကာတို့ အား ကုသိုလ် ကောင်း မှုပွားစေအောင်စီးပွားကျင့်လေကုန် ။

ထိုခြောက်ကျိပ်မျှသော အရှင်တို့ တွင် ပဉ္စဝဂ္ဂိ ငါးယောက်အရှင်၏ အပေါင်းဖြစ်သော အဿ ဇိ မည်သော အရှင် ရဟန္တာထေရ်သည် ရာဇဂြိုဟ် ပြည်တွင် ဆွမ်းခံလာသတည်း ။ ဥပတိဿ ပရိဗိုဇ် ရဟန်းကား ထိုအရှင်ဿ ဇိကို မြင်လျှင် “လူ့ အရပ်၌ ရဟန္တာဟူသည် လည်းကောင်း ၊ ရဟန္တာအကျင့်ကို ကျင့်သောသူ ဟူသည်လည်းကောင်း ဤအရှင် ကဲ့သို့ သော သူကိုလျှင် ဆိုသည် ဖြစ်အံ့သတည်း ” သို့ ကြံ၍ “ အရှင်ကား အသူ့ကို

ရည်၍ ရဟန်းပြုသနည်း ၊ အရှင်ဆရာကား အသူနည်း ၊ အသူ အဆုံးအမ ကို လျှင် အရှင် ကြို
က်နှစ်သက်သနည်း " ဟု အရှင် အဿ ဇိကို မေးအံ့ ကြ၍ " ဆွမ်းခံစဉ် မေးခါမဟုတ်သေး "
ဟူ၍ ဥပတိဿ လည်း အစဉ်တစိုက် လျှင် နောက်ပင်လိုက်၍ အရှင်အဿ ဇိ
နေလေရာအရပ်၌ ပရိဗိုဇိ ရဟန်း တို့ ၏ အကျင့်သည် နေစရာပျဉ်ငယ် ပါစမြီ
ဖြစ်သောကြောင့် နေစရာ ပျဉ်ငယ်ကို အရှင်အဿ ဇိအား ခင်း၏ ။ မိမိ ကရား၌ ပါသော
ရေကိုလည်း အရှင်အဿ ဇိအားသုံးစွဲစေ၏ ။ ဆွမ်းဘုဉ်းပြီးလျှင် ယခင်ကြံတိုင်းကို အရှင်အဿ
ဇိကို မေးလေ၏ ။ အရှင်အဿ ဇိလည်း ' ငါ့ဆရာကား သာကီဝင် မင်းသား
မဟာသမဏတည်း ၊ ငါကား ထိုဘုရားကို ရည်၍ ရဟန်းပြုသတည်း ၊ ထိုဘုရား ၏
အဆုံးအမကို လျှင် ငါကြိုက်နှစ်သက်သတည်း ' ဟူပေ၏ ။

ဥပတိဿ လည်း ' အရှင်ဆရာကား အဘယ်သို့ အယူရှိသနည်း ' ဟုမေး၏ ။
အရှင်အဿ ဇိလည်း " ပရိဗိုဇိရဟန်း မည်သည်ကား အယူမှားသော မိစ္ဆဒိဋ္ဌ ဖြစ်၍
ဘုရားသခင် အဆုံးအမတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်တည်း ။ ဘုရားသခင် အဆုံးအမတော်၏
အလွန်နက်နဲသော အဖြစ်ကိုလျှင် ငါပြဦးကောင်း၏ " ဟု နှလုံးပိုက်၍ ကိုယ်တော်သည်
ရဟန္တာမွန်ဖြစ်လျက် ကိုယ်တော်ကို ညွှ၍ * ' ဥပတိဿ ငါကား အသစ်ပင် ရဟန်းပြုပါသည်
၊ မမြင့်သေးဖြစ်၍ ဘုရားသခင် ဆုံးမတော်ကို အကျယ်ချဲ့၍ များများ မဆိုတတ်အားနိုင်ပါသေး
' ဟုဆိုပေ၏ ။ ဥပတိဿ လည်း ' အကျွန်ုပ်ကား ဥပတိဿ ဟု အမည်တင်သော သူတည်း
။ အရှင် တတ်အားသောအလျောက် အနည်းဖြစ်စေ အများ ဖြစ်စေ ဆိုတော်မူကာမူ
အထူးထူးသော နည်းအရာ ဖြင့် လည်းကောင်း ၊ နည်းအထင်ဖြင့် လည်းကောင်း သိအောင်
မူအံ့သည်ကား အကျွန်ုပ် အစွမ်းတည်း ။ အခွန်း * နည်းသည် များ သည် အကြောင်းမဟုတ် ၊
အကျိုး လျှင် အကြောင်းတည်း ' ဟုတောင်းပန်၏ ။ အရှင်အဿ ဇိကား တစ်ဂါထာကို
ရွတ်ပေ၏ ။ တစ်ဂါထာ၏ အနက်ကား ဤသို့တည်း ။

၁ ။ ခန္ဓာငါးပါး တရားဟူသမျှကား အကြောင်းအားဖြင့် ဖြစ်သည် ချည်းတည်း ။

၂ ။ ခန္ဓာငါးပါး အကျိုး ကိုဖြစ်စေတတ်သော အကြောင်းဟူသည်ကား
တပ်တတ်သောရမ္မတည်း ။

၃။ ထိုအကြောင်းအကျိုး တရားတို့၏ ချုပ်ရာကား အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တည်း။

၄။ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သည်ကား မဂ္ဂင်တရား ရှစ်ပါးတည်း။

ဤသို့လျှင် အကျိုး ခန္ဓာ ငါးပါး၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်စေတတ်သော

တပ်ခြင်းရမ္မက်၊ ခန္ဓာငါးပါးချုပ်ရာ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော မဂ္ဂင်တရား၊

ဤလေးပါးသော သစ္စာကိုပြု၍ တစ်ဂါထာဖြင့် သေဘေးလွတ်ရာ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရာသည်ကို

အဿ ဇီအရှင် ဟောပေ၏။ ဥပတိဿ လည်း အဿ ဇီအရှင် ဟောသော တစ်ဂါထာ

မကုန်မီ ပိုင်းလေးပိုင်းတွင် အစ နှစ်ပိုင်းကို ကြားစဉ်လျှင် သောတာပတ္တိမဂ် ရလျှင်း၏။

အဆုံးနှစ်ပိုင်း၌ ကား သောတာပတ္တိဖိုလ် တည်၍ သောတာပန်ဖြစ်၍ * လျှင်ကြားနာရ၏။

* ညံ့၍ = ရဟန္တာဖြစ်လျက် မဖြစ်သကဲ့သို့ တရားကိုဟောနိုင်စွမ်းရှိလျက်

မရှိသကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို ညံ့ရာ နံရာ၌ ထား၍။

* အခွန်း = ပုဒ်ပါဌ်စကားအခွန်း။

ဥပတိဿ ဤသို့ကြံ၏။ “ နှစ်ပိုင်း ဟောလျှင် သောတာပတ္တိမဂ် ရပြီးတကား၊

အဆုံးနှစ်ပိုင်း ဟောလတ်သောအခါ သကဒါဂါမိမဂ် ရတန်လျက် မရခဲ့တကား၊ ကြာတင်

ကောင်းသော အကြောင်းရှိအံ့သတည်း ” ဟုနှလုံးပိုက်၍ ‘ အရှင် ... ဤဂါထာသာ

ဟောတော်မူ၊ ဤထက် အလွန်ဟောတော်မူနှင့်ဦး ’ ဟုမြစ်၏။ ထိုခဏလျှင် အရှင်အဿ

ဇီနောက် လိုက်လျှင်းလေကောင်းလျက် ကောလိတလုလင်ကို ကတိကဝတ် ဆိုပေသဖြင့်

အရှင်ကို ကြွလေစေဦး၍ အဆွေခင်ပွန်းအထံသို့ ကတိကဝတ်ကို ဖြေအံ့သောငှာ သွားလေ၏

။

၆။ ဥပတိဿ သည် ကောလိတအား ကတိကဝတ်အတိုင်း

ပြန်ကြားခြင်းအကြောင်း

ကောလိတလည်း ခင်ပွန်း ဥပတိဿ လာသော အခြည်အဝါ * ကြည်ညို

ဖွယ်ရှိသည်ကိုမြင်၍ တရားအထူးရပြီးသော အဖြစ်ကို မေးလေ၏။ ဥပတိဿ လည်း

ရပြီးဟု ဝန်ခံ၍ အဿ ဇီအရှင် ဟောသော ဂါထာကို လည်းကောင်း၊ သစ္စာလေးပါးကို

ပြလျက် ဆိုပေ၏။ ကောလိတလည်း ဂါထာ အဆုံး၌ သောတာပန် ဖြစ်လျှင်း ၏။
ဤသူမြတ်အလောင်း နှစ်ယောက်ကား ဆရာဖြစ်ပါသော သဗ္ဗယဒိဋ္ဌိလည်း ‘ငါ အိုးစရည်း
ဖြစ်ပြီးလျက် ရောတမတပည့် ဖြစ်၍ လောင်းအိုး အဘယ်သို့ ဖြစ်လေကောင်းအံ့နည်း’ ဟု
ဆောင်ကြဉ်းသော စကားကို ပစ်ပယ်လေ၏။ သူမြတ်အလောင်း နှစ်ယောက်ကား
ဆုံးမနာသော နှစ်ရာဇ်ကျိပ်မျှလောက်သော တပည့်များ နှင့်တကွ
ဘုရားသခင်အထံတော်သို့ရောက်လေ၏။

ထိုအခါ၌ ဘုရားသခင်ကား ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ရောက်၍ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတွင်
လခွဲမျှလောက် နေတော်မူပြီးသတည်း။ ကဆုန်လပြည့် ဘုရားဖြစ်သော နေ့ကသည်
ပြာသိုလပြည့်တိုင် လာသောအခါ ရသေ့တစ်ထောင်ကို ချွတ်တော်မူ၍ ပြာသိုလဆုတ်
တစ်ရက်နေ့၌ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရောက်၍ ခရီးဦး ကြိုဆိုလှာသော ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးအား
နာရဒဇာတ်ကို ဟောတော်မူပေသဖြင့် ချွတ်တော်မူ၍ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော် ၌
ပြာသိုလကွယ်နေ့တိုင် အောင်ရှိတော်မူလှာပြီးသတည်း။ တပိုတွဲလဆန်း တစ်ရက်နေ
သည်ကား သာရိပုတ္တရာ မောဂ္ဂလာန် အလောင်း သူမြတ်နှစ်ယောက်တို့ သည်
ဘုရားသခင်အထံသို့ ရောက်လှာသတည်း။

ထိုရောက်လှာသနေ့လျှင် နောက်၌ ပါသော တပည့်သား နှစ်ရာဇ်ကျိပ်နှင့်တကွ
သူမြတ်အလောင်း နှစ်ယောက်ကို ဧဟိဘိက္ခုခေါ်တော်မူ၍ ရဟန်းပွင်းအတိ
ဖြစ်လျှင်းသတည်း။

*သောတာပန် ဖြစ်လျှင်း၏ - ဟု ခ-မူ၌ ပါရှိ၏။

*အခြည်အဝါ = သွယ်သွယ်မျှင်မျှင် ရေးရေးထင်သော အရိပ်အယောင် ။

ဤသို့ နှစ်ရာဇ်ကျိပ်နှင့်တကွ ရဟန်းပွင်း ဖြစ်ကြပြီးမှ အရှင်မေဂ္ဂလာန်ကား
ရဟန်းဖြစ်၍ ခုနစ်ရက်မှ ရဟန္တာ ဖြစ်၏။ အရှင်သာရိ ပုတ္တရာကား ရဟန်းဖြစ်သောနေ့မှ
လခွဲ မြောက်ပြီး တပို တွဲ လပြည့်နေ့ သည်လျှင် ရဟန္တာ ဖြစ်သတည်း။ အရှင်နှစ်ပါး ရဟန္တာ
မဖြစ်ပါလေသည် ကား အဂ္ဂသာဝက တပည့်သားမြတ်ဖြစ်၍ တစ်သင်္ချေနှင့်

ကမ္ဘာတစ်သိန်းစင်ပါရမီဖြည့်သော အကြောင်းကုသိုလ် အရာ ကျယ်စွာ ခဲ့ရကား အရှင်တို့
ကျွတ်တန်သော ပညာဉာဏ်တော်သည် မြတ်လွန်းစွာ သည် ဖြစ်ရကား မင်းတို့ကို
တန်ဆာဆင်သည်အရာ အစီအရင်များ သကဲ့သို့ အလျင်မကျွတ်ဘဲ နှေးနှေးလျှင်
ကျွတ်သတည်း ။

၇ ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်အား ငိုက်မျဉ်းခြင်း ပယ်ဖျောက်နည်းကို ဟောတော်မူခြင်း
အကြောင်း

အရှင်နှစ်ပါး ကျွတ်တော်မူသော အရာကား ဤသို့တည်း ။

အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကား ရဟန်းဖြစ်တော်မူသော နေ့ကစ၍ ရဟန္တာ ဖြစ်တန်သော
ကမ္မဋ္ဌာန်းကို လုံ့လ အားထုတ်လွန်း၍ အိပ်မေ့ ငိုက်မျဉ်းခြင်း ပြင်းသဖြင့် မခံပဲ ဖြစ်လသတည်း
။

ထိုအကြောင်းကို ဘုရားသခင်သိတော်မူ၍ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ရှိရာ
သွားတော်မူလေ၍ ဤသို့ မစတော်မူ ၏ ။ ‘ မောဂ္ဂလာန် .. ကိုယ်တည်း မခံမူကား ဤသို့
ဆင်ခြင်လော့။

(၁) ငါ့ကို အိပ်မေ့ ငိုက်မျဉ်းသည် တကားဟု ကိုယ်ကို ထောင်ထား သော်လည်း
အိပ်မေ့ ငိုက်မျဉ်းခြင်းပျောက်၏ ။

(၂) သင်ပြီး တတ်ပြီးသော အကြားအမြင်ကို အဖန်တလဲလဲ
ဆင်ခြင်ကြစည်သော်လည်း အိပ်မေ့ ငိုက်မျဉ်းခြင်းပျောက်၏ ။

(၃) သင်ပြီး တတ်ပြီးသော အကြားအမြင်ကို ကြားမြင်တိုင်းထက် အကျယ်ချဲ့
သော်လည်း မအိပ်မေ့ ။

(၄) ကိုယ် လက် နား ပါးတို့ကို အဖန်တလဲလဲ သုံးသပ်သော် လည်း မအိပ်မေ့ ။

(၅) မထိုင်ပဲ ထတုံ၍ ရေဖြင့် မျက်စိကို သပ်ပြီးမှ အရပ်မျက်နှာကို မျှော်တင်းရှာ၍
နက္ခတ်တာရာ ကြယ်လတို့ကို ရှုသော်လည်း မအိပ်မေ့ ။

(၆) အမိုက်မှောင် မရှိစေပဲ လင်းစေသော်လည်း မအိပ်မွေ့ ။

(၇) လက်ဝဲ နံတောင်းဖြင့် အိပ်မွေ့ မူကား နှလုံးကို ဆောက်တည် လျက်
လက်ယာ နံတောင်းလှည့်ဘိ ။

(၈) လက်ယာ နံတောင်းဖြင့် အိပ်မွေ့ မူကား လက်ဝဲ နံတောင်းဖြင့် ပြန်ဘိ။

(၉) ဤသို့လျက်ပင်တည်း အိပ်မွေ့ ငြားမူကား အလျင်နိုးအံ့ - ကကြာဟု
နှလုံးဆောက်တည် အိပ်ပျော်လေခြင်းကိုလည်း ချမ်းသာဟု နှစ်သက်အားရ အနှစ်သာရ
မမှတ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့ ။

ဤသို့ ငါဆိုတိုင်း မှတ်မူကား အိပ်မွေ့ ငိုက်မျှိုးခြင်း ခေါင်းပါးရာ၏ ။ ဤမျှသာ
စကားဖြင့်ကား အရှင်မောဂ္ဂလာန်အား မအိပ်မွေ့ အံ့သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျင့်ကို
ဟောတော်မူသတည်း ။ ဤမှ တစ်ပါးလည်း -

(၁) ဆွမ်းခံသောအခါ ဆောက်တည်လေရာသော အကျင့် ။

(၂) အပေါင်းအဖော် မသင့်သသူတို့ နှင့်အကွ မသင့်တင့်သော စကားကို
မပြောရာသော အကျင့် ။

(၃) ဆိတ်ငြိမ်သော အရပ်၌ သာ နေရသော အကျင့်တို့ ကိုလည်း
ဟောတော်မူပေ၏ ။

၈ ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန် ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူခြင်း အကြောင်း

အရှင်မောမဂ္ဂလာန်လည်း ‘ ရဟန္တာ ဖြစ်တန်သောတရားကို အကျဉ်းဟောစေ
ချင်၏ ’ ဟုတောင်းပန်၏ ။ ဘုရားမြတ်စွာ လည်း -

(၁) ခန္ဓာငါးပါးကို အမြဲတည်သည်ဟု မမှတ်အပ် ။

(၂) ချမ်းသာသည်ဟု မမှတ်အပ် ။

(၃) ခန္ဓာငါးပါးကို ငါ့ကိုယ်ဟု မမှတ်အပ် ။

(၄) ငါ၏ ခန္ဓာဟု မမှတ်အပ် ။

(၅) ခန္ဓာငါးပါးမှတစ်ပါး ငါဟူ၍ ဆိုစကောင်းသော သဘောမရှိ။

ဤသို့လျှင် အကျဉ်းအားဖြင့် ရဟန္တာ ဖြစ်တန်သော အကြောင်းကို ဟောတော်မူ
၏ ။ ဤတရားကို ကြားသောအဆုံး၌ လျှင် မောဂ္ဂလာန်အရှင်ရဟန္တာ ဖြစ်သတည်း ။

အရှင်မောဂ္ဂလာန် ခုနစ်ရက်ကြာပြီးမှာ ရဟန္တာ ဖြစ်သည်ကား ကမ္မဋ္ဌာန်းပြု
စဉ်တွင် အရှင်ပညာကို “ ငါပညာ ထက်သည် ” ဟုနှစ်လိုခြင်း ရှိရှိကာကာ ဖြစ်သောကြောင့်
အလျင် မရသည် ဟူ၏ ။ ပမာမည်သည် ယောက်ျားတစ်ယောက် သစ်ပင်ခုတ်သော်တည်း “
ငါ့ဓား ထက်စွာ သလျှင်ကတည်း ” ဟုဓားကို ကြည့်တုံတုံ ကြည့်များ မူကား အလုပ်ကြံ၏ ။
ထိုကဲ့သို့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း ငါပညာ ထက်မြက်စွာပင် ဝိပဿ နာမူစဉ် အောက်မေ့ချေ၍
အရှင်ပညာကို အရှင်တပ်သည် မည်ချေသတည်း ။ တပ်ချက် မကျွတ်ရာဖြစ်သောကြောင့်
အကျွတ်တရား ရသည်ကြာသတည်း။

[ဘုရားသခင် ဟောတော်မူသော တရားသဘောသည် ဈာန်သမာပတ်
တရားကိုသော်လည်း မတပ်ကောင်း ။ မိမိ စီးဖြန်းသော ဝိပဿ
နာဉာဏ်ပညာကိုသော်လည်းမတပ်ကောင်း ။ တပ်လျက်ပင် အကျွတ်တရား မရဟု
ဟောတော်မူသည် ။ ဤသို့ဖြစ်၍ အရှင်မောဂ္ဂလာန် ခုနစ်ရက်ကြာမှ ရဟန္တာဖြစ်သတည်း ။]

၉ ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် ငရဲပြည်နှင့် နတ်ပြည်သို့ကြွ၍
တရားဟောတော်မူခြင်း အကြောင်း

ဤသို့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး သော အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည်ကား တန်ခိုးကြီးအရာ
ဧတဒဂ် ရသတည်း ။

ဘုရားသခင်မှတစ်ပါး အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကို တူ၍ တန်ခိုးကြီးသူ မရှိ ။
အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကား တန်ခိုးအားဖြင့် သသူ ချမ်းသာကို ရှာသော အဓလေ့တော် ရှိ၏ ။ သူ
ချမ်းသာ ရှာသောအရာကို အမြွတ်ဆိုအံ့ ။ တန်ခိုးတော်ဖြင့်ငရဲ အရပ်သို့ သွားတော်မူလေ၍
အချမ်းဖန်ဆင်း၍ ငရဲသူတို့ ကို သက်သာရာ ရစေ၏ ။ လှည်းဘီးရှိလောက်ကြာပွင့်

ဖန်ဆင်းတော်မူ၍ ထိုကြာပွင့်ထက် နေတော်မူလျက်ပင် ငရဲသူတို့ အား
တရားဟောတော်မူပေ၏။ နတ်ပြည်အရပ်သို့ သွားတော်မူလေ၍ နတ်တို့ ပြုသော ကောင်းမှု
ကို ဆိုစေ၍ နတ်တို့ အားသစ္စာလေးပါး တရားကို ဟောတော်မူပေ၍ ကျွတ်စေ၏။ ငရဲပြည် ၊
နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော ဆင်းရဲ ချမ်းသာတို့ ကို လူ့ပြည်တွင် ပရိသတ်တို့ အား ကြားပေ၍
ထိတ်လန့်ခြင်း ရစေလျက် သာသနာ၌ သဒ္ဓါကြည်ညိုစေ၏။

၁၀ ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးမင်းကို ဆုံးမတော်မူခြင်း
အကြောင်း

တရံရောအခါ၌ လည်း အနာထပိဏ် သူဌေးသည် ညဉ့်ဦးကလျှင် ဘုရားသခင်ကို
ဆွမ်းဖိတ်သတတ် ။ နက်ဖန်မိုးသောက်လပြီးသော တစ်မူကား
ဘုရားသခင် ချွတ်ထုက်သောသူကို ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သတည်း ။ အယူမှားသော မစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
နန္ဒောပနန္ဒ မည်သော နဂါးကို မြင်တော်မူ၍ “ အသူသည်လျှင် ဤနဂါးကို နိုင်ပိမ့်နည်း ” ဟု
ဆင်ခြင်တော်မူလတ်တည်း ။။ မောဂ္ဂလာန်မထေရ်လျှင် နိုင်အံ့သတည်းဟု မြင်တော်မူပြီးမှ
တပည့်သားတော် ရဟန္တာ ငါးရာနှင့်အကွ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရှေးရှုကြွတော်မူလေ၏ ။

ထိုနေ့ လည်းကောင်းလျှင် မြင်းမိုရ်အရင်း၌ နေသော နန္ဒောပနန္ဒ မည်သော
နဂါးကြီးသည် သောက်ပွဲ ၊ စားပွဲ စီရင်သတည်း ။ နဂါးကြီးကား သံဃာနှင့်တကွသော
အရှင်ဘုရားကို မြင်လတ်သော် “ ဤဦးပြည်း ရဟန်းတို့ အကား ငါတို့ ဦးခေါင်းထက်
တလွှားလွှား သွားများ စွ ၊ ငါတို့ ဦးခေါင်းထက် ခြေဖဝါး အမှန်ကို ကျစေသည် များ လေစွ ၊
ယနေ့ ကစသည် မလာ အောင်ပြုအံ့ ” ဟုကြီးစွာ သော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်း၍
မြင်းမိုရ်အလုံးစုံကို ခုနစ်ပတ်ဖြင့် ဖုံးမိစေအောင်ရစ်၍ မြင်းမိုရ်ထိပ် အလုံးစုံကို မမြင်အောင်
ပါးပျဉ်းဖြင့် ဖုံးဘိသတည်း ။

ထိုအခါ၌ ဘုရားတပည့် သားတော် အရှင်ရဋ္ဌပါလထေရ်သည် ‘ဤ အရပ်၌
မြင်းမိုရ်နတ်ပြည်ကို မြင်မြဲ မမြင်ခဲ့တကား’ ဟု ဘုရားမြတ်စွာ ကို မေး၏ ။ ဘုရားမြတ်စွာ
လည်း ‘ နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးကြီးသည် ကိုယ်တို့ ကို မျက်လို၍ ဖုံးကွယ်လေသတည်း ’ ဟု မိန့်
တော်မူ၏ ‘အကျွန်ုပ်လျှင် ဆုံးမအံ့သည်’ ဟု အရှင်မဟာရဋ္ဌပါလ နားတော်လျှောက် ၏ ။

ဘုရားသခင် ခွင့်မပြု။ ဤသို့ နှင်နှင် အရှင်များ လျှောက်သော်လည်း ခွင့်မပြု။
အရှင်မောဂ္ဂလာန် လျှောက်သော်တစ်မူကား ဆုံးမလေဟု ခွင့်ပြုတော်မူ၏ ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်
လည်း ကိုယ်တော်ကို နဂါးကြီးဖန်ဆင်း၍ ခုနှစ်ပတ်ရစ်သော နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးကို တံပိုးကဲ၍
တစ်ဆယ့်လေးပတ် ရစ်ပြီးသော် နဂါးကြီး၏ ပါးပျဉ်းထိပ်ထက် ပါးပျဉ်းလည်းကောင်း
ဖန်ဆင်းတည်၍ နဂါးကြီးကို မြင်းမိုရ်နှင့် ဖျစ်ကြိတ်စေ ၏ ။ အခိုးအလှုံ နဂါးကြီးလွှတ်သည် ။
အရှင်သို့ အထိလှာ ။ အရှင် လွှတ်သော အခိုးအလှုံသော်မူကား နဂါးကြီးသို့ ထိလေ၏ ။

နဂါးကြီးကား မြင်းမိုရ်နှင့် ဖျစ်၍ အခိုးအလှုံလောင်ပြီးမှလျှင် အသူနည်းဟု
အရှင်ကို မေး၏ ။ အရှင်လ်း ငါ မောဂ္ဂလာန်ထေရ်ဟုဆိုပေ ၏ ။ နဂါးကြီးကား ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့်
အရှင်ကိုယ်ကို ဖြစ်စေလောဟူ ၏ ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကား နဂါးကြီးဖန်ဆင်းသော
ကိုယ်ကိုဖျောက်၍ နန္ဒောပနန္ဒ နဂါး၏ နားနှစ်ဖက်သို့ လက်ဝဲ လက်ယာ လှည့်ကာ လှည့်ကာ
ဝင်၏ ၊ ထွတ်၏ ။ နှာခေါင်းဝမ်းထဲသို့ ဝင် ၍ ဝမ်းထဲတွင် အရှေ့ အနောက် စကြို သွား၏ ။
ဘုရားမြတ်စွာ လည်း ‘ မောဂ္ဂလာန် ... နှလုံးမူနိုင်စေ ’ ဟုမစတော်မူ၏ ။
အရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း ‘ ဘုရားမြတ်စွာ .. အကျွန်ုပ်ကား တန်ခိုးအရာ၌ လေ့လာစွာ
ပြီးသတည်း ။ နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးကဲ့ သို့ သည် တစ်သိန်း ဖြစ်သော်လည်း ဆုံးမနိုင် ၏ ’ ဟု
နားတော်လျှောက် ၏ ။

နဂါးကြီးလည်း “ ဝမ်းတွင်း ဝင်သောခါ မမြင်လိုက်မိ ၊ ထွက်လာသော ခါ
တစ်မူကား မုန့် မုန့် ညက် ညက် ဝါးရစေ ” ဟု ကြံ၍ ငါ့ဝမ်းတွင်းဝင်၍ စကြို သွား၍ ငါ့ကို
မညှဉ်းဆဲနှင့် ၊ ထွက်လေကာမူ ဟူ၏ ။ အရှင်လည်း ထွက်တော်မူ၍ ရှေ့တွင် ရပ်ပေ ၏ ။
နဂါးကြီးလည်း ဤအရှင်လျှင်တကား ဟု နှာခေါင်းလေရှုလျှင်းဘိ၏ ။ အရှင်လည်း
ဈာန်သမာပတ် တန်ခိုးဖြင့် နဂါးကြီး ၏ နှာခေါင်းလေကို ကွယ်ကာလျှင်းလေ၏ ။
ဤကွယ်ကာခြင်း ကို ကား အရှင်မောဂ္ဂလာန်သာ တတ်နိုင်အားတည်း ။ တပည့်သားတော်
ဟူသရွေ့ အား အလျင်အဆာ မတတ်နိုင်ကုန် ။ ထို့ကြောင့် တပည့်သားတော် တို့ သည်
တောင်းပန်သောခါ ခွင့်မမူတည်း ။

နဂါးကြီးကား “ ဤအရှင် တန်ခိုး ကြီးပေစွ ” ဟု အရှုံးခံ၍ လက်ချ၏ ။

အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကား ဂဠုန်ကြီး ဖန်ဆင်းလျှင်တုံ ၍ နဂါးကြီးကို သုတ်အံ့ဟု လိုက်လျှင်းသတည်း။ နဂါးကြီးလည်း လုလင် အယောင်ဆောင်၍ “အရှင် လျှင် ငါ၏ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်စေ ” ဟု ကိုယ်ကို ဆောက်နှင်း၍ အရှင်မောဂ္ဂလာန် ခြေဖမိုးတော် ၌ ဦးထိပ်ထားသလျှင်ကတည်း။ အရှင်လည်း နဂါးကြီးကို ခေါ်၍ ဘုရားသခင်ထံတော်သို့ သွားလေ၏။

ဘုရားမြတ်စွာ လည်း နဂါးကြီးအား ချမ်းသာရစေသောဟု နှစ်သိမ့်တော်မူ၍ အနာထပိဏ် သူဌေးအိမ်သို့ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး သွားတော်မူလေ၏။ နန္ဒောပနန္ဒ နဂါးနှင့် မောဂ္ဂလာန်စစ်တွေ ကြ၍ နေမြင်မှ ဆွမ်းစားရောက်လာသော အကြောင်းကို သူဌေး မေး၍ ပြန်တော်မူပေ၏။ သူဌေးလည်း အရှင်မောဂ္ဂလာန် နိုင်သည်ကြား၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ရကား ခုနစ်ရက်တိုင် အောင် ဆွမ်းဖိတ်၍ ကြီးစွာ သော ပူဇော်သကာ ပြုသတည်း။

၁၁။ အရှင်မောဂ္ဂလာန် တန်ခိုးပြ၍ ရဟန်းသာမဏေငယ် တို့ကို ဆုံးမခြင်း အကြောင်း

တစ်ရံရောအခါတုံ ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းတော် ၌ ဘုရားသခင် နေတော်မူစဉ် ပဉ္စင်း၊ သာမဏေ အငယ်ဖြစ်သော သူတို့ သည် ပြာသာဒ် ၌ နေလျက် အထူးထူး သော တိရစ္ဆာန်စကားကို ဆိုကြသတတ်။ ဘုရားမြတ်စွာ လည်း ‘ထိုသို့ ဆိုကြသော ရှင်တို့ကို မမြင်ကြသလော’ ဟုမိန့်တော်မူ၏။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း အရှင်ဘုရား အလိုတော် ကို သိ၍ နေရာတိုက်တစ်ထောင်ဖြင့် တန်ဆာဆင်သော ပြာသာဒ်ကြီးအထွတ်များ ကို ကောင်းကင်သို့ ပျံတတ်လေ၍ ခြေမဖျားဖြင့် တွန်းလှည်းဘိ၏။ ဘုရားသခင်လည်း ထွက်၍ နေတော်မူဘိ၏။ ပြာသာဒ်ကြီး အလုံးစုံလျှင် ကုန်အောင် တစောင်းလည်း လျှင်းဘိ၏။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း တဖျဉ်ပြန်လျှင် လှည်းပြန်တုံတုံ လှည်း၏။ အကျိုး မဲ့သော စကားကို ဆိုသော ရဟန်းတို့လည်း ထိတ်လန့် ကုန်လျက် ပြာသာဒ် တွင်းမှ ထွက်ကုန်၍ ဘုရားသခင် အထံသို့ ချည်း ဝင်လေကုန်၏။ ဘုရားမြတ်စွာ လည်း ထိုရဟန်းတို့ အလိုအလျောက် ကျွတ်ထိုက်သော တရားကို ဟောတော်မူပေ၏။

၁၂။ အရှင်မောဂ္ဂလာန် တာဝတိံ သာနတ်ပြည်၌ တန်ခိုးပြ၍ သိကြားမင်းကို

သတိရစေခြင်း အကြောင်း

တစ်ရံရောအခါတုံ သိကြားနတ်မင်းသည် ဘုရားသခင်သို့ ဆည်းကယ်လှာ၍ အမျက် ၊ ရမ္မက် ကုန်ရာသော တရားကို တောင်းပန် ၏ ။ ဘုရားသခင်လည်း အမျက် ၊ ရမ္မက် ကုန်ရာသော တရားကို တောင်းပန် ၏ ။ ဘုရားသခင်လည်း တဏှာသင်္ခယ သုတ္တန်မည်သော နက်နဲစွာ သောတရားကို ဟောတော်မူပေ ၏ ။ သိကြားနတ်မင်းလည်း တရားတော်ကို ကြား၍ နှစ်လိုဝမ်းမြောက်စွာ နတ်ပြည်သို့ သွားလေ၏ ။ နတ်တို့ မည်သည်လည်း အထူးထူး သော အာရုံပျော်ဖွယ် များ သောကြောင့် သတိပညာ တွေဝေဖန် များ ၏ ။ ထို့ကြောင့် သိကြားမင်းလည်း နတ်ပြည်သို့ ရောက်လျှင် တရားတော်ကို မေ့ခဲ့သတည်း ။ မေ့မှန်းသိ၍ အရှင်မောဂ္ဂလာန် သိကြားသို့ သွား၍ မေးလေ၏ ။ သိကြားလည်း မမှတ်မိသည် အကြောင်းကို ဆိုပေ ၏ ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကား သိကြားနေသော ဝေဇယန္တာ ပြာသာဒ် အလုံးကို ခြေမဖျား တို့ ကာတည်းလျှင် လုပ်ချောက်ချားစေ၍ သိကြားကို ထိတ်လန့် ခြင်းရစေ၏ ။ သိကြားလည်း ထိတ်လန့်ခြင်း ရပြီးမှ တရားတော်ကို မှတ်မိ၏ ။ ဤသို့ နှင်နှင် တန်ခိုးအားဖြင့် အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကား သူ့စီးပွားကို ရှာတော်မူသတည်း ။

ဤစကားသည် အရှင်မောဂ္ဂလာန် ရဟန္တာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကို ဆိုသော အခန်းတည်း ။

၁၃ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်း

အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာဖြစ်တော်မူ အကြောင်းကား ဤသို့တည်း ။ အရှင်နမတော်သား တူတော်ရင်း ဒီဃနုခ မည်သောသူသည် ဒိဋ္ဌိတို့ တွယ် ပရိဗိုဇ်ရဟန်း ဖြစ်ပါလေသတည်း ။ ထိုဒီဃနုခသည်ကား ဤသို့ ကြံသတတ် ။ “ ငါ့ဦးရီးကား အကျင့်ကင်း ရှာသည်ဟု မဆွက ထိုထိုသော သူတို့ သို့ မေးမြန်းလေသော်ကား မကြာမတင် အလျင်တဆော လျှင်ပြန်လတည်း ။ အရှင်ဂေါတမသို့ ယခုသွားလေသော် တစ်မူကား မပြန်လတ်ပဲ လခွဲမျှလောက်စင် ကြာလေစွ ၊ အရှင်ဂေါတမတွင် ကောင်းသောအကျင့်ကို ကြားသည်လျှင် ဖြစ်လိမ့်သတည်း ။ ငါလည်းစူးစမ်းပါအံ့ ” ဟုအရှင်ဘုရားရှိရာ လာလတည်း ။

ထိုအခါ ဘုရားမြတ်စွာ ကား ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ ဝက်တူးဥမင် အမည်တွင်သော ဘုရားကဿ ပ လက်ထက်ကရှိသော ဥမင်ဟောင်း၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ယပ်ခံလျက် နေတော်မူစဉ် ဘုရားသခင်သို့ ရောက်လေ၏ ။ ဦးရီး တော်အရှင် ယပ်ခံလျက်ပင် ဖြစ်ခဲ့ရကား ရှိမခိုးဘဲ ထိုင်ချသော် မအပ်သော ကြောင့် ဒိဋ္ဌိအလျောက် ရပ်လျက်ပင်လျှင် မိမိအယူကို ဝှက်၍ ဘုရားမြတ်စွာ ကိုမေးလေ၏ ။ ဘုရားမြတ်စွာ လည်း အယူဝှက်လေသည်ဟု သိတော်မူ၍ ဝှက်လေသော မိမိ အယူကို ဝန်ခံစေပြီးမှ “ လူနတ် ဟူသမျှကား သေလေသရွှေ အားလျှင် ပျောက်ကွယ်လေသည်ချည်း ၊ တဖြစ်မှာ ဖြစ်ပြန်သည်ကာ မရှိ” ဟူ၍ ယူသော ဒီဃနခ၏ ဒိဋ္ဌိအယူကို ဖျောက်တော်မူ၍ အယူဖြောင့်စေပြီးမှ ရုပ်နာမ်တရား နှစ်ပါး၏ အနိစ္စ ၊ ဒုက္ခ ၊ အနတ္တ အဖြစ်ကို ဟောတော်မူပေ ၏ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း ဟောတော်မူသော တရားကို ကြား၍ ပညာတော်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပေသည် ။

သူဖို့ ခူးသော ထမင်းအရသာကို သာကကာ * စားရ၏ ။ သို့ယပ်ခံ လျက်ပင် အဋိသမ္ဘိဒါ လေးပါးနှင့်တကွ ရဟန္တာမြတ်ဖြစ် ၏ ။

အရှင်တူတော ဒီဃနခဒိဋ္ဌိလည်း အကျွတ်တစ်တန် သောတာပန်ဖြစ် ၏ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူသော တပို့ တွဲ လပြည့်နေ့၌ လည်းကောင်းလျှင် တပည့်သားတို့ အစည်းအဝေးဖြစ်၏ ။ အကျွတ်ရသော ရသေ့တစ်ထောင် ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အရှင်မောဂ္ဂလာန် နောက်တွင်ပါသော နှစ်ရာငါးကျိပ် စုံလျှင် တန်ခိုးရှိသော ရဟန်းအတိတည်း ။ ဧဟိဘိက္ခုနှင့်နှင်တည်း ။ မခေါ်ပဲ အလိုလို အဦးတကွ လာကုန်၏ ။ တပို့ တွဲ လပြည့်လည်း ကြိတ်၏ ။ အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော တပည့်သားမြတ် အစည်းအဝေး၌ ဘုရားမြတ်စွာ ပါတိမုတ်လွှတ် * တော်မူလျှင်သတည်း ။

ဤသို့လျှင် ဆိုခဲ့ပြီးသော အစီအစဉ်ဖြင့် ကျွတ်ရပြီးသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန်တို့ သည်ကား တပည့်သားမြတ် ပါရမီဆုကို ဖြည့် ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပညာအရာ ဧတဒရ် ရ၏ ။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်ကား တန်ခိုးအရာ ဧတဒရ် ရ ၏ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာကား ‘ငါ့ပညာတည်း ရုပ်ရှိ၍ * လုံးလုံးလျောင်းလျောင်း ထင်ကောင်းသည် ဖြစ်တပြီးကား အလုံးစုံသော ဤမြေကြီးသော်လည်း မှုနိုင် ၊ ဤသို့ ပညာကြီးသော အကျိုး

သည် ကား အနာမဒဿ^၁ ဘုရား၏ ပညာတော်ကို ချီးမွမ်းဖူးသည် ၏ အကျိုး တည်း ’
ဟုဆိုတော်မူပေ၏ ။

၁၄ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပညာကြီးကျယ်ကြောင်း တပည့်ကြီးရသေ့ဝတ္ထု

ဘုရားသခင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ညက သက်တော်မူလ၍ သင်္ကဿ
နဂိုရ်ပြည်၌ ရောက်တော်မူလတ်သောအခါ ဘုရားသခင်မေးတော်မူသော ပြဿ နာကို
အရှင်သာရိပုတ္တရာသာ ဖြေနိုင်သတည်း ။ ထိုကို အကြောင်းမူ၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၏
ပညာတော် ၊ အာနုဘော် ကျော်စောခြင်းသည်ကား ဘုရားသဗ္ဗညုတို့ ၏ ပညာ
အာနုဘော်ကျော်စောသည်နှင့် အတူဖြစ်သတည်း ။ ဘုရားသခင်လည်း အကြိမ်အဖန် များ စွာ
လျှင် သာရိပုတ္တ ရာ ပညာတော်ကို ချီးမွမ်းတော်မူသလျှင်ကတည်း ။

‘သာရိပုတ္တရာ ယခုသာ ပညာကြီးသည် မဟုတ် ၊ ရှေးသံသရာဝယ် သော်လည်း
ပညာကြီးစွာ သလျှင်ကတည်း ။ ငါကား တပည့်သား ငါးရာ ရသေ့တို့ ၏ ဆရာ ဖြစ်၏ ။
သာရိပုတ္တရာကား တပည့်သားကြီး ရသေ့ဖြစ်၏ ။ အဆုံးစွန် အသက်တန်လတ်သောခါ၌
“အဘယ်ဈာန်တရားကို ရသနည်း ” ဟုငါ့ကို တပည့်သား ရသေ့များ မေး၏ ။ ငါလည်း
“နတ္ထိကိဉ္စ ” ဟုစကားအကျဉ်းကို ဆိုခဲ့ ၍ အာဘဿ ရ ဗြဟ္မာပြည်သို့ ဖြစ်လေ၏ ။
တပည့်များ လည်း ငါလွန်လျှင် “ငါတို့ ဆရာ နတ္ထိကိဉ္စ ဟု ဆိုခဲ့ ၍ ကား တစ်စုံတစ်ခုသော
ဈာန်တရား မရသည်လျှင် ဖြစ်လတ္တံ့တည်း ” အဓိပ္ပာယ်ကိုမသိနိုင်၍ အယူမှား ကြသတည်း ။

* ပါတိမုတ်လွှတ် = ပါတိမောက်ပြခြင်း ။ (ဥပသ်ပြုရာ သိမ်အတွင်း သိက္ခာပုဒ်
ပညတ်တော် များ ကို ရွတ်ဆိုပြသခြင်း ။)

* ရုပ်ရှိ၍ = ရုပ်ကဲ့သို့ ဖြစ်ရှိ၍ ။

ဤသာရိပုတ္တရာအလောင်း တပည့်သားကြီးရသေ့သော်တစ်မူကား “နတ္ထိကိဉ္စ
ဘာဝနာမူ၍ အရူပဈာန် သုံးဖန်ရသည်ကို ငါ့ဆရာဆိုခဲ့သတည်း ။ ကိဉ္စ ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော
ဈာန်တရားသည် ။ နတ္ထိ ၊ မရှိ ဟူ၍ ကား နတ္ထိကိဉ္စ ဟုငါ့ဆရာ စကားကို မမှတ်ကုန်လင့် ”
ဟုဆိုပေ၏ ။ တပည့်သားကြီး စကားကို ရသေ့များ သည် မယုံလို ဖြစ်ခဲ့ရကား ငါပင် ကိုယ်တိုင်

လျှင် အာဘဿ ရ ဗြဟ္မာပြည်မှ လာ၍ ကောင်းကင်ပြင်၌ နေလျက် “ရသေ့များ :တို့ ...
ကိုယ်တို့ ကုန်အောင် * အနှစ်တစ်ရာမျှလောက် မြည်တမ်း လှည့်ငြားသော်လည်း ငါ့အလိုကို
မသိရာ၊ ငါ့အလိုကိုသိသော တပည့်ကား တစ်ယောက်သာ ။ ကိုယ်တို့ ကုန်အောင်
(စုမသိနိုင်ကုန် ၊ ကိုယ်တို့ ကုန်အောင်) စုတွင် ပညာရှိ အဖြစ်ဖြင့် တပည့်သားကြီး
တစ်ယောက်သာလျှင် မြတ်သတည်း ” ဟု ငါ့တပည့်သားကြီး ၏ ကျေးဇူးကို ငါ ချီးမွမ်းလှပူ ၏
ဤသို့ နှင်နှင် ချီးမွမ်းတော်မူသောအရာ များ ၏ ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီး သက်တော် လေးဆယ့်လေးနှစ် **
ဘုရားသခင်နှင့်အတူ သက်တော်ရှည် ၏ ။ ထိုမျှလောက်သော အခါပတ်လုံး
တရားဟောပေသရွေ့ လျှင် သစ္စာလေးပါးကို ပြ၍ ဟောသော အဓလေ့တော် ရှိ၏ ။
ပညာလည်းကြီးတော်မူ ၏ ။ ပညာကြီးသောသူကို လည်း အတိုင်းထက်အလွန် ချီးမွမ်းချီးမြှောက်
တော်မူ၏ ။ အလောင်းတော် ဖြစ်တေသာ အခါကလည်း ပညာကြီး ၏ ။
ပညာကြီးသောသူကိုလည်း ချီးမြှောက် ၏ ။

၁၅။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ပညာရှိကို မြတ်နိုးကြောင်း ဂူဠဏိဗြဟ္မဒတ်မင်း ဝတ္ထု

အကျွတ်ရပြီး၍ ဘုရားသဗ္ဗညုနှင့် ဆီဆွယ် *** ဖြစ်ပြီးသော်လည်း
ပညာရှိသောသူကို ချီးမြှောက်တော်မူ ၏ ။ ဤအရာ ၌ အမြွက်မျှကိုသာ ဆိုအံ့ ။
အရှင်သာရိပုတ္တရာကား ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း လုံးကို အစိုးရသော ဂူဠဏိ ဗြဟ္မဒတ်မင်းဟု
ဖြစ်သတည်း ။ ငါတို့ ဘုရားသခင်ကား မဟော်သသဓာ ဖြစ်၍ ထိုဂူဠဏိဗြဟ္မဒတ်မင်း ၏
ရန်သူစင်စစ်ဖြစ်သော ဝိဒေဟရာဇ်မင်းတွင် အမှုထမ်းကြီးဖြစ်သတည်း ။ အကြိမ်ဖန်များ စွာ
လျှင် ကျေးဇူးရှင် ဝိဒေဟရာဇ်မင်း ၏ အလိုငှာ ပဉ္စာလရာဇ်မင်း ၏
အလုပ်အလုပ်အကြံကိုဖျက်၍ မယား သားသမီးတို့ ကိုရနိုင်အောင် ကြံ၏ ။

*ကိုယ်တို့ ကုန်အောင် = အသင်တို့ အားလုံးကုန်အောင် ။

() ခ -မူ၌ သာ ပါ၍ က-မူ၌ မပါ ။

**လေးဆယ့်လေးနှစ် (ခ) မူ ။ လေးဆယ့်ငါးနှစ် (က)မူ ။ မြတ်စွာ ဘုရားဝါတော်

တစ်ဝါ ရပြီးမှ တပိုတွဲ လဆန်း တစ်ရက်နေ့တွင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ ရဟန်းပြု၏ ။ မြတ်စွာ ဘုရားသခင် ထက် ၆ လစော၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ ၏ ။

***ဆီဆွယ် = တူလှမတတ် ။

ထိုသို့ စင် ရန်ငြိုး ဖြစ်လောက်အောင် အဖျက်အဆီးရှာသော မဟော်သဓာကိုလျက်လည်း ဝိဒေဟရာဇ်မင်းလွန်ပြီး ပဉ္စာလရာဇ်ပြည်သို့ ရောက်လာသောအခါ “ပြည်အလုံး ကို အလိုတိုင်းဖြစ်စေ ” ဟုမဟော်သဓာအား ဆောက်နင်းလေ ၏ ။ ရေစောင့်ဘီလူး ပြဿ နဖြင့် ပရိပိုဇ် ရဟန်းမသည် မေးသောခါသည်မူကား “ငါနှင့် မဟော်သဓာ နှစ်ယောက် ကြွင်းရာတွင် တစ်ယောက်ယောက်ကို စားလို ၏ ” ဟု ဘီလူး တောင်းလမူကား “မြေပြင်အလုံးစုံကို အစိုးရသော မင်းစည်းစိမ်ကို မရမတွက်ပဲ မြို့စွာ အောက်တောကျိုက် * ၍ ဟယ် ဘီလူး ... နှင့်ခံတွင်းဟကာမူ (နှင့်ခံတွင်းတွင် ငါ ဆင်းလျှင်းအံ့ ၊ ငါ့ကိုစားကာမူ) ဟူ၍ ငါဆင်းလောက်အောင် ကျယ်စွာ ဖွင့်ပြီးသော ဘီလူး၏ ခံတွင်း၌ ပြေးဆင်း၍ လျှင် အသက်ကို စွန့် အံ့သတည်း ။ ငါကား ရှင်သေးအံ့ ၊ ငါ ရှေးဦး မဟော်သဓာကို ငါ့အသက် လွတ်စေချင်၍ ဘီလူးအား ပေးအံ့သည်ကား မရှိသလျှင်ကတည်း ” ဤသို့ လျှင် အရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်း ဂူဠဏီ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကား အသက်စည်းစိမ် ကိုစွန့်၍ ပညာရှိကို ချီးမြှောက်သလျှင်ကတည်း ။

ဤကား အလောင်းဖြစ်သောခါ ပညာရှိကို မြတ်နိုးသော စကားအမြတ်တည်း ။

၁၆ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် အရှင်ပုဏ္ဏထေရ်ကဲ့သို့ သော ပညာရှိကို ချီးမြှောက်ခြင်း အကြောင်း

အကျွတ်ရပြီးသော် တစ်မူကား ဘုရားလက်ထက် ဧတဒဂ်ရသော အရှင်ပုဏ္ဏထေရ် ဟု ရှိသတည်း ။ အရှင်ပုဏ္ဏထေရ်ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ တွေ့တော်မူ၍ သိသုဒ္ဓိ ခုနစ်တန်ကို မေး၏ ။ အရှင် ပုဏ္ဏထေရ်လည်း အာဇာနည်မြင်းကသာ ရထားနုနစ်တန် ဥပမာဖြင့် ဖြေပေ၏ ။

*အောက်တောကျိုက် = အောက်ပိုးကျိုက် ၊ ခါးတောင်းကျိုက် ။

()က မူ-၌ သာ ပါ၍ ခ-မူ၌ မပါ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း အရှင်ပုဏ္ဏထေရ် ဖြေသည်ကို ကြားလတ်သော် ဤသို့ မေးတိုင်း ဖြေပိမ့်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို တွေ့ပြီးသော်ကား အတူတစ်ကျောင်းတည်း နေကာမျှလည်း မေးချင်သော နှလုံးရှိသော ကြိုက် * တစ်ခဏ ကွာခဲ့မှုကား မမေးရဘဲ ငုံ့၍ ကြာတင်ရခဲ့။ အကြားအမြင်ကို တောင့်တ၍ အလိုရှိသောသူ မည်သည်ကား ဤပုဏ္ဏထေရ်ကဲ့သို့ မေးတိုင်းဖြေပိမ့်သောသူကို ပုဆိုးအခုဖြင့် ခေါင်းထက် အမြဲ အခါခပ်သိမ်း ရွက်လျက် ပင်နေကောင်း၏။ ဤသို့ ရွက်လျက် နေမှလျှင် မေးလိုသောငှာ ဦးခေါင်းမှ ချကာ မေးရအံ့သတည်း။ ငါကဲ့သို့ သော သူတော်လည်း ဤပုဏ္ဏထေရ် ကဲ့သို့ သော သူကို ပုဆိုးအခုဖြင့် ရွက်ပေရာ ၏။ ဤသို့ လျှင် အရှင်သာရိပုတ္တရာ အကျွတ်ရပြီးသော်လည်း ပညာရှိကို အလွန်တင့်ကဲ ချီးမြှောက်တော် မူသတည်း။

အခါခပ်သိမ်း သီတင်းသုံးဖော်ချင်းတို့ ကို ဆုံးမတော်မူသည် ၎င်းတည်း။ “သဘောအမူ မရှိသောသူကား - ငါနေသော အရပ်နှင့် ထက်ဝန်းကျင် ယူဇနာတစ်ရာထက် ဝေးစွာ အရပ်၌ ရှိလေစေသတည်း။ ယူဇနာတစ်ရာတွင် ဝယ်မျှ မရှိစေသတည်း။ ကောင်းသော သဘောအမူအရာ ပညာရှိသောသူ ဖြစ်ငြားမှုကား ငါနှင့်အတူတကွ နေကာမျှကို ထား၍ ငါ့ဦးထိပ်ထက်သော် လည်းနေစေခလို။ ငါသည် ဦးဖြင့် ရွက်ခလို ” ဟုဆိုတော်မူသတည်း။ သူ့ ကိုလည်း ဆုံးမတော်မူသော်ကား နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်တည်း ဆုံးမ၍ မရောင့်ရဲ။ သူတစ်ယောက်ကို ဆယ်ကြိမ် စေ့အောင် ဆုံးမ၍ ကောင်းယဉ်စေ၏။ အကြိမ်တစ်ရာ ဆုံးမ၍ ကောင်းယဉ်စေ၏။ အကြိမ်တစ်ထောင် ဆုံးမ၍ ကောင်းယဉ်စေ၏။

၁၇။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် သီတင်းသုံးဖော်တို့ အား သင်္ဂဟ ၂ ပါးဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းအကြောင်း

သီတင်းသုံးချင်းတို့ အား နှစ်ပါးသော သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းဖြင့် သင်္ဂြိုဟ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၏ ကျင့်ဝတ်ကား ဤသို့ တည်း။ ဘုရားတပည့် သားတော်တို့ ကို နံနက်က ရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်လေကုန်၍ ကျောင်းတိုင်း တိတ်ဆိတ်သောအခါလျှင် “ဘုရားနှင့်ဆန် ကျင်ဘက်ဖြစ်သော တိတ္ထိတို့ သည်ကား အထားအသို မသင့်တင့်သည်ကို မြင်လေမှုကား

ဂေါတမ တပည့်သားတို့ ကား ဆရာတို့ ၏ အဆုံးအမကို မနာကုန် ၊ အသိမ်းအဆည်း မရှိကုန်
ဟု ပြစ်တင်စရာ ပြည်ပျက်စရာ * မူလေခဲအံ့သတည်း ” ဟု ကျောင်းနေတို့ လွန်ပြီး
ကျောင်းတိုင်းလှည့်ပတ်၍ တံမြက်လှည်းကောင်းရာလည်း လှည်း ၏ ။ အမှိုက် ရှိသော်လည်း ၏
။ အထားအသို မသင့်တင့်သော ပရိက္ခရာ ဟူသမျှကို ပြုပြင်၍ ထားသို၏ ။

*ကြိုက် = အခိုက်အခါ ကြိုကြိုက် ၊ အခါအခွင့်သင့်ခိုက် ။

ထိုမှတစ်ပါး မအိမသာ ရှိရာရာသို့ စူးစမ်း၍ နှစ်သိမ့်ဖြားယောင်း၏ ။ ဆေးဝါး
လိုမယ်လိုတောင်း ရှိသာအလျောက်ကို ပေး၍ ရှာမှီးကောင်းရာ ရအောင်ရှာ၏ ။
သူနာလုပ်ကျွေးသော ပဉ္စင်းသာမဏေကိုလည်း အားထုတ်၍ လုပ်ကျွေးလှိုင်းအောင် ချီးမြှောက်
ပြောဆို၏ ။ ဤသို့ စသော ဝတ်တို့ ကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် နေမြင့်မှလျှင်
ဆွမ်းခံဝင်တော်မူပါသတည်း ။ ဤကား ကျောင်းဝယ် အမြဲနေသောအခါ ဆောက်တည်သော
အကျင့်ဝတ်တည်း ။

ဘုရားမြတ်စွာ ဒေသစာရီ သွားတော်မူသောအခါတစ်မူကား အသက်အရွယ်
ကြီး၍ ခရီးအလျင် မရောက်တတ်သော ထေရ်တို့ ကိုလည်းကောင်း သူငယ်ဖြစ်၍
မနိုင်ပါသော သူတို့ ကိုလည်းကောင်း ထိုသူတို့ ၏ ပရိက္ခရာသင်္ကန်း စသည်ကို သူတစ်ပါးကို
အကိုင်ထည့်၍ ခြေလက် စသည်ကို ဆီနနင်း နယ်စေလျက် ကျန်းအောင်ပြု၍ တစ်နေ့ ခရီး
ကျန်သည်ကိုသော်လည်း မိနိုင်းအောင်ကြဉ်းဆောင်၍ တက်ရောက်တော်မူ၏ ။

တစ်ရံရောအခါတုံ ဤသို့ ကြဉ်းဆောင်၍ ညဉ့်နက်ပြီအခါမှ
ရောက်တော်မူရကား နေရာမရ ဖြစ်ခဲ့၍ သင်္ကန်းသိုမှီးစရာ ကုဋီတွင်သာ
မှိုးသောက်လင်းစေတောင်မူသတည်း ။ ဘုရားမြတ်စွာ ဤအကြောင်းကို သိတော်မူ၍
ဆင်နင့် ၊ မျှော်နင့် ၊ ခါနင့် ၊ သုံးပါး အတူနေကြသောအခါ အသက်ကြီးရာ စစ်၍
အရိအသေပြုကြသော ဇာတ်တရားကို ဟောတော်မူပေသတည်း ။ ကြီးစဉ်အလျောက်
နေရာပေးရာ ၏ ဟူ၍ လည်း ဝိနည်းပညတ် အမှတ် ထားတော်မူ၏ ။ ဤသို့ အစရှိသော
ပစ္စည်းအာမိသ သင်္ဂြိုဟ် ခြင်းကိုလည်း အရှင်သာရိပုတ္တရာ သင်္ဂြိုဟ်တော်မူသတည်း ။

တရားသဖြင့် သင်္ကြံလံတော်မူသောအခါကား ပုထုဇဉ်ကသည် သောတာပန်
မဖြစ်ချင်သူ တစ်ယောက်ကို အကြိမ်တစ်ရာသော်လည်း ဆုံးမ၏ ။ အကြိမ်
တစ်ထောင်သော်လည်း အထူးထူးသော အကြောင်း အခြင်းအရာ အလှယ်လှယ် ဆုံးမ ၏ ။
ဤသို့ နှင်နှင် တစ်ယောက်ယောက်ကို အသီးသီး ဆုံးမ၍ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ တိုင်လေသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ရေတွက်၍ မရနိုင်များ စွာ ၏ ။ ဤသို့လျှင် တရားသင်္ကြံ
လံခြင်းဖြင့်သော်လည်း သင်္ကြံလံတော် မူတတ်သော အဓလေ့တော်လည်း ။ ဘုရားမြတ်စွာ
မှ ဆုတ်၍ သင်္ကြံလံသိမ်းပကားအံ့သည်ကား တပည့်သားကြီး ဖြစ်ပေသောကြောင့် ငါ့ဖို့
ငါ့ဝန် ပေတည်းဟု အခါခပ်သိမ်းလျှင် မလျော့သော နှလုံးတော်ရှိ၏ ။

ဤကား သူ့ကို အရှင်ဆုံးမတော်မူသော ကျင့်ဝတ်ဓလေ့တည်း ။

၁၈ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ၇ နှစ်ရွယ် သာမဏေငယ် ၏ အဆုံးအမကို
ရိသေစွာ ခံယူခြင်းအကြောင်း

အရှင်သော်လည်း သူ့ ဆုံးမကို ခံတော်မူ ၏ ။ တစ်ရံရောအခါ

အရှင်သာရိပုတ္တရာထေရ် သင်္ကန်းရုံတော်မူသော် နှလုံးတော် မမူမိ၍ အစွန်အနား ညီညွတ်စွာ
မရှိဖြစ်လေသတတ် ။ အသက် ခနစ်နှစ်ရှိသော သတို့သားငယ်သည် ထိုနေ့၎င်းအရှင်
ရဟန်းမူ ၏ ။ ဤသို့ စားရာ၏ ။ ဤသို့ ဆိုရာ ၏ ။ ဤသို့ နေရာ ၏ ။ ဤသို့ သွားရာ၏ ။
ဟုသူငယ်အလျောက် အဝတ်အစား အဆိုအမိန့် အနေအသွားကို မျှ သင်တော်မူပေ ၏ ။
သင်တော်မူသည်ကို မှတ်တုံရကား ထိုသို့ ရှိသော သာမဏေငယ်သည် အရှင်၏ သင်္ကန်း
မညီသည်ကို မြင်၍ ‘ အရှင်ဘုရား ...ဤသို့လည်း ဝတ်ကောင်းပါသလော ’ ဟု ရှိခိုးလျက်
နားတော်လျှောက် ၏ ။ အရှင်လည်း မညီမှန်းသိ၍ ကွယ်ရာ ညီညွတ်အောင် ပြင်ချေပြီးမှ
သာမဏေငယ်၏ ရှေ့သို့ လာပြန်၍ ဆုံးမတရားကို ရိသေသော အခြင်းအရာ
ဖြင့်လက်အုပ်ချီတော်မူ ၍ ‘ ခနစ်နှစ်အရွယ်ဖြစ်သော ယနေ့ ရဟန်းပြုသော
သာမဏေငယ်သည် ငါ့ကို ဆုံးမသည် ဖြစ်စေ ။ သာမဏေငယ်ကဲ့သို့သော သူ ဌ
အဆုံးအမကို လျှင် ဦးထိပ်ဖြင့် ငါ ခံ ၏ ’ ဟု ဆုံးမနာတော်မူလျှင် သတည်း။

၁၉ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ကိုယ်စိတ် ၂ ပါးကို

နိမ့်ချတော်မူလေ့ရှိခြင်းအကြောင်း

အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၏ သဘောတော်ကား ဆရာဖြစ်သောသူကို ရိုသေသော အမေလှတော်တည်း ။

အရှင်အဿ ဇီ ဟော၍ အစစ္စာ သောတာပန် ဖြစ်ပေသည်ကို အကြောင်းမူ ၍ ဆရာရင်း ဟု ရိုသေစွာ လျက် အရှင် အဿ ဇီ နေလေရ အရပ်သို့ ရှေးရှု၍ “ ဦးခေါင်းရင်း ဌ ငါ့ဆရာရှိသည် မည်စေသတည်း ” ဟုဆောက်တည်စရာပြုသည် ဟူ၏ ။

အသက်ထက်ဆုံးလျှင် အရှင်၏ သဘောကား စားသောအစာ၌ ဆင်ခြင်သည်ဖြစ်၍ လည်ချောင်းသို့ တိုင်အောင် ချဉ်ချဉ် သော ကြိုအန်မျှ မထိုးစဖူး ဟူ၏ ။ ထိုသို့ အစာ၌ ဆင်ခြင်သောကြောင့် အကျွတ်ရသောခါကစ၍ လေးဆယ့်လေးနှစ် * သက်တော်အုံးတိုင်အောင် အိပ်ပွေ့ ငိုက်မျဉ်းခြင်းမျှမရှိ ။ အိပ်ရာ၌ ကျောက်ဆစ်ဆန် ဖူးသည်မရှိ ဟူ၏ ။ အစာ မစားရ၍ ငါ၏ ဝမ်းတွင် အအူခွေသည် ဝမ်းမှပြင်သို့ ထွက်၍ ကျက်စားလိုသော် လည်း ကျက်စားစေကာမူ စားသော အစာ၌ မစင်ကြယ်သည် မဖြစ်စေဟု ကြိုးတော်မူ ၏ ။

“သဗ္ဗညုတ ဘုရားသခင်ကို လွတ်စေ ၊ ပညာအရာ ငါ့ကိုတူသည်မရှိ ” ဟုကြိမ်းတော်မူ ၏ ။ ပရိသတ်အပေါင်းသို့ ရောက်လမူကား “ ငါ၏ ကိုယ်ကို ကိုယ်ဟု ငါမမှတ် ၊ နင်းနယ်စရာ ခြေသုတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ သူတို့ ညှဉ်းဆဲစရာ ခွန်းစဏ္ဍား ကိုယ်ကို နှိမ်ချသကဲ့သို့ အစွယ်ကျိုး သောမြွေ ၊ ဦးချိုကျိုး သော နွားလား ဥသဘ စောင်းမာန်လျော့ သကဲ့သို့ သိတင်းသုံးဖော်တို့ အား ရိုသေမြတ်နိုးစွာ ငါနှိမ့်ချသတည်း ” ဟူ၍ လည်း ကိုယ်တော်ကို ညွှန် ။

၂၀ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာ ဟောတော်မူသော အမျက်ပြေတရား ၅ ပါး

အရှင်သာရိပုတ္တရာကား အမျက်မရှိသော တရားကိုလည်း သူတစ်ပါးအား ဟောတော်မူ၏ ။ အမျက်မရှိသောသူ ၏ အကျင့်ကိုလည်း ကျင့်တော်မူ ၏ ။ မမြွတ် ဤ၌ ပြအံ့

(၁) ပုံသကူပုဆိုး ကောက်သောသူသူ မည်သည်ကား ကောင်းရာရွှေ ကိုသာယူ
၍ မကောင်းသရွေ့ ကို ဆုတ်ဖဲ့ပစ်၏ ။ သို့ အမူမကောင်း ၊ နှုတ်ထွက်သမျှ ကောင်းသောသူ
ဖြစ်မှုကား အမူကို မအောက်မေ့လေအပ် ။ နှုတ်ထွက်ကိုမျှ နှလုံးမူ၍ အမျက်ရန်ငြိုး ငြိမ်းရာ၏
။

(၂) တစ်ဦးတုံ - ရေကန်ပေါ်ဝယ် ရေညှိမှေးအံ့ * ၊ အပေါ်ကို လှစ်၍ အထဲရေကို
သောက်ရာသကဲ့သို့ နှုတ်မကောင်းသူ အထဲရေကို သောက်ရာသကဲ့သို့ နှု
တ်မကောင်းသောသူ ဖြစ်ငြားသော်လည်း အမူကောင်းသည်ကို အကြောင်းသည်ကို
အကြောင်းပြု၍ အမျက်ရန်ငြိုး ငြိမ်းရာ၏ ။

(၃) တစ်ဦးတုံ - နွားခြေခွာရာ အမှုတည်း၌ တင်သောမိုးရေကို မိုးရေကို ပန်းပင်
ပူဆာ၍ တစ်ရံရောခါ ရေငတ်ကြိုက်ဖြစ်မှုကား ခပ်၍ သောက်မှု မသောက်ကုန်ရာသာ
ဖြစ်ခဲ့ရကား ပုဆစ်တံတောင် လေးဘက်သောအရာ၌ ညွှန်ကပ်သော်လည်း ဝပ်၍ ခံတွင်းဖြင့်
တုတ်သောက် သောက်သကဲ့သို့ အမူလည်း မကောင်း ၊ နှုတ်ထွက်လည်း မကောင်း ၊
နှစ်ပါးမကောင်း ဖြစ်ငြားသော်လည်း ကြိုကြားအားဖြင့် တစ်ရံရောခါ
နှလုံးကြည်ဖွယ်ရှိငြားမှုကား နှလုံးကြည်ခြင်းကို အကြောင်းမူ၍ အမျက်ရန်ငြိုး ငြိမ်းရာ၏ ။

(၄) တစ်ဦးတုံ - ရွာပြည်မနီး တောခရီး၌ ခရီးသွားယောက်ျားတစ်ယောက်သည်
သည်းစွာ သော အနာလည်းရှိ၏ ၊ လုပ်ကျွေးပိမ့်သော ဖော်လည်းမရှိ ၊ အနာလွတ်အံ့သော
သပ္ပာယ်သော ဆေးကိုလည်းမရ ၊ အနာနှိပ်စက်ခြင်းသော် တစ်မူကား အားကြီး၏ ။ ထိုသို့
သော ခရီးသွား သူနာကို အကြင်မျှလောက်သော သူတို့ သည် မြင်ပါကုန်၏ ။
မြင်မြင်သမျှသော သူတို့ ကား သနားပါသည် ချည်းလျှင် ဖြစ်ရ ၏ ။ မသနားအံ့သော သူကား
အလွန် ကြမ်းကြုတ်စွာ သော သူတည်း ။ ဤကဲ့သို့ အမူသည် မကောင်း ။ ရံဖန်မျှ
နှလုံးကြည်ဖွယ် မရှိသော သူကို သော်မူကား ပစ္စုပ္ပန် သံသရာ၌ ဤသူ
ခဲယဉ်းလေစွတကားဟု သနားဆန်းမျှ သနားသည်မူ၍ အမျက်ရန်ငြိုး ငြိမ်းရာ၏ ။

(၅) တစ်ဦးတုံ - အကြင်ရေကန်သည် ဆိပ်လည်း သာယာ ၏ ။ ထက်ဝန်းကျင်
သစ်ပင်အရိပ်လည်း ရှိ၏ ။ ရေလည်း ချမ်းမြေ့စွာ မြိန်ရှက်စွာ ၏ ။ ထိုရေကန်သို့ ရောက်၍ ချိုး

ရပြီး သောက်ရပြီးမှုကား ၊ ထိုရေကန်ပါးသစ်ရိပ် ၌ လေညင်းခံ၍ နေပြီးမှုကား အဘယ်သူ
မည်သည် နှလုံးမသာယာ ဖြစ်လတ္တံ့ နည်း ။ မွေ့လျော်ပျော်သည်သာလျှင် ဖြစ်ရာသတည်း ။
ဤကဲ့သို့ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး သုံးပါးစုံ ကြည်ဖွယ် နှင်နှင် ဖြစ်သော သူကိုသော် ကား
အဘယ်သူသည် အမျက်ရန်ငြိုး ပြုအံ့နည်း ။ အခါခပ်သိမ်း ကြည်သည်သာလျှင်
ဖြစ်ရာသတည်း ။

အမျက်ရန်ငြိုး ဖြေဖျဉ်ရာသော အကျင့်ကား ဤငါးပါးတည်းဟု အမျက်မရှိသော
တရားကို ဤသို့လျှင် ဟောတော်မူ ၏ ။

*ညွှဲ၏ = ညွှဲအောင်ပြု၏ ။

*ရေကန်တည်အပေါ် ငပဿ^၁ရေညှိမှေးအံ - ဟု ပေမူ ၂ စောင်လုံး၌ ပါရှိ၏ ။

၂၁ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် လာဠုဒါယီ ရဟန်းမိုက်ကို သည်းခံတော်မူခြင်း
အကြောင်း

တစ်ရံရောအခါ ဘုရားသခင် ရှေ့တော်၌ သံဃာများ အလယ်တွင်
အရှင်သာရိပုတ္တရာ တရားဟော၏ ။ ထိုအခါ၌ လာဠုဒါယီ ဟူသော
ရှင်မိုက်တစ်ယောက်သည် ‘အရှင်ဟောသော တရားမဟုတ် ’ ဟုဆိုလင့်လေ၏ ။
အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း မသိ၍ ဆိုသော ထိုရှင်မိုက်၏ စကားကို နှလုံးမမူဘဲ
ဟောပြန်တုံတုံလျှင် သုံးကြိမ်စေ့အောင်လျှင် ပစ်ပယ်တုံတုံ ပစ်ပယ်လင့်၏ ။
အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း ဘုရားသခင်ရှေ့တော်တွင်လျက် “ ဩ ... ဤသူကား
ငါ့စကားကိုပစ်ပယ်လေ၏ ။ သံဃာများ အပေါင်းတွင်လည်း တစ်ယောက်သသူမျှ ငါ့စကားကို
ဟုတ်သည်ဟု သာဓုနုမော်ပေးသည် မရှိ ၊ ငါနောဘိကောင်း ၏ ” ဟုတရားမဟောပဲ နေတော်မူ
၏ ။ ထိုသို့ နေပြီးမှ ဘုရားမြတ်စွာ လာဠုဒါယီကို ဤသို့ ဆိုတော်မူ ၏ ။ ‘ကိုယ့်သို့သော
ရှင်မိုက် မလိမ္မာသည် ဆိုပါအပ်သောစကား ရှိသည်ဟူ၍ အောက်မေ့ပါသလော ၊
ကိုယ်ဆိုဖွယ် မရှိပါတကား ’ ဟု မိန့်တော်မူဦး၍ အရှင်အာနန္ဒာကို တရားဏှစိုး
ဖြစ်သောကြောင့် ခေါ်၍ ဆိုတော်မူ ၏ ။ ‘ မထေရ်ကြီးကို ရှင်မိုက်ညှဉ်းဆဲသည်ကို သိလျက် ၊

ကြားလျက် ကိုယ်တို့ လှစ်လျှဲနေတတ်အားစွ တကား ' ဟု အရှင်အာနန္ဒာကို ဘုရားမြတ်စွာ မိန့်တော်မူဖူး ၏ ။ ဤသို့ ဘုရားမြတ်စွာ သော်လည်း ထူးခေါ်တော်မူ၍ အားနာကြောင်းလျှင် သြ .. အမျက်မရှိသော သူတို့ ၏ အကျင့်ကို ကျင့်၍ သည်းခံတော် မူသလျှင် ကတည်း ။

ဤမျှလောက်သော စကားသည်ကား အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၊ အရှင်မေဂ္ဂလာန်တို့ ၏ သဘောအကျင့်ကို ပြသော အမြွက်စကား တစ်ခန်းတည်း ။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ ၊ အရှင်မောဂ္ဂလာန် နှစ်ပါးတို့ ၏ အကျင့်ကို နည်းယူရန် ပြဆိုသောစကားပြီး ၏ ။